БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 193 (684)

30 СЕНТЯБРЬ ЯКШАНБА 1956 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН

БУГУНГИ СОНДА:

ЮФХР Президенти Иосип Броз Титонинг СССР да бўлиши (1-бет).

Индонезия республикасининг президенти Сукарно Сочидан жўнаб кетди (1-бет).

Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми (1-бет).

Москва меҳнаткашлари Хитой Халқ Республикасининг етти йиллигини нишонламоқдалар. Союзлар уйининг колонна залида тантанали йиғилиш (1-бет).

Социализм қураётган улуғ хитой халқига қардошлик саломи! (2-бет).

ЭРТАГА — 1 ОКТЯБРДАН БОШЛАБ ДАВЛАТ ПЕНСИЯЛАРИ ҲАҚИДАГИ ЯНГИ ҚОНУН КУЧГА КИРАДИ. **Ҳ. Холиқова.** — Пенсионерларга янада яхшироқ хизмат кўрсатайлик (3-бет).

Пахта териш ва тайёрлаш суръатини кескин ошириш учун курашайлик! (3-бет).

Сувайш масаласини тинч йўл билан ҳал қилиш учун. Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг баёноти (4-бет).

СССР Маданият Министрлигида (4-бет).

Ядро тадқиқотлари бирлашган институтида матбуот конференцияси (4-бет).

Жаҳон касаба союзлари федерацияси бош кенгашининг VIII сессиясида (4-бет).

ФАН ОЛАМИДА: **А. Барабашов.** — Марсдаги янгилик (4-бет).

Хитой Коммунистик партиясининг тарихий съезди

Йигирма еттинчи сентябрда Пекинда Хитой Коммунистик партиясининг VIII Умумхитой съезди ўз ишини тамомлади.

Хитой Коммунистик партиясининг съезди олти юз миллионли Хитойнинг ички ҳаётида ҳам, бутун халқаро коммунистик ва ишчи ҳаракати ҳаётида ҳам жуда катта воқиа бўлди.

Съездда Хитой Коммунистик партиясининг 1945 йил апрель ойида бўлиб ўтган еттинчи съездидан буён ХКП бажарган буюк ишларнинг якунлари тўпланди, партиянинг Устави қабул қилинди, иккинчи беш йиллик план ҳақидаги таклифлар тасдиқланди.

VIII Умумхитой съезди ХКП Марказий Комитетининг ҳисобот доклади юзасидан якдиллик билан тасдиқланган резолюцияга қуйидаги сўзларни ёзди: «Хитой Коммунистик партиясининг VIII Умумхитой съезди Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитети номидан ўртоқ Лю Шао-ци томонидан қилинган сиёсий ҳисоботни муҳокама қилиб, VII Умумхитой съездидан кейин Марказий Комитетнинг ўтказиб келган сиёсий йўлини тўғри деб ҳисоблайди ва бу ҳисоботни тасдиқлаш тўғрисида қарор қабул қилади».

Ўтган ўн бир йил мобайнида Хитойда буржуа-демократик революция тамомила тугалланди, шунингдек социалистик революциянинг ҳал қилувчи ғалабасига эришилди. Съезд Хитойда синфий эксплуатация системаси тугатилди, социалистик ижтимоий тузум вужудга келтирилди, деб қайд қилди.

Улуғ халқ революциясининг ғалабаси натижасида Хитой Халқ Республикасининг вужудга келтирилганлиги хитой халқининг ҳаётида янги даврга асос қўйди. Бу тарихий ғалаба Улуғ Октябрь революциясидан кейин энг катта воқиа бўлди ва Шарқ мамлакатларида озодлик курашининг ривожланишига ва жаҳон тарихининг бутун боришига жуда катта таъсир кўрсатди.

Социалистик революция ғалаба қилган пайтдан буён ўтган қисқа вақт ичида хитой халқи ўзининг шонли Коммунистик партиясининг раҳбарлиги остида буюк демократик ўзгаришларни амалга оширди, халқ хўжалигини тиклади ва эндиликда социализм қурилиши йўлидан ишонч билан олға бориб, ана шу шонли йўлда учраётган қийинчиликларни муваффақиятли суратда бартараф қилмоқда.

ХКПнинг VIII съезди хитой халқининг социализм учун курашдаги янги вазифаларини белгилади. Хитой Коммунистик партияси Хитойдаги конкрет вазиятга асосланиб, ўзининг бош йўлини муваффақиятли суратда амалга оширмоқда. Ана шу бош йўлнинг мақсади — мамлакатни социалистик негизда индустрлаштиришни ва қишлоқ хўжалигини, кустарь саноатини, капиталистик саноат ва савдо-сотиқни социалистик негизда ўзгартиришни аста-секин амалга оширишдан иборат. Хитой халқи партиянинг бош йўлига амал қилиб, 1953 йилда халқ хўжалигини ривожлантириш биринчи беш йиллик планини бажаришга киришди. Шу давр ичида қишлоқ хўжалигини, кустарь саноатини, капиталистик саноат ва савдо-сотиқни социалистик негизда ўзгартириш соҳасида ҳал қилувчи ғалабаларга эришилди. Экономикадаги социалистик секторнинг мавж уриб ривожланаётганлиги мамлакатни социалистик негизда индустрлаштириш учун мустаҳкам база вужудга келтириш имконини берди. Биринчи беш йиллик мобайнида беш юзга яқин йирик саноат объекти ишга туширилади. Ана шу саноат объектлари мамлакатнинг саноатини янада ривожлантиришнинг базаси бўлиб қолади.

Иккинчи беш йиллик план юзасидан съездда тасдиқланган таклифлар социализм учун курашнинг буюк программасидир. Марказий Комитетнинг съездга қилган сиёсий ҳисоботида кўрсатиб ўтилганидек, иккинчи беш йилликнинг вазифалари — оғир саноатни устун даражада ривожлантиришга, халқ хўжалигини техника жиҳатидан реконструкция қилишга бундан буён ҳам кўп эътибор беришдан, мамлакатни социалистик негизда индустрлаштириш учун мустаҳкам база вужудга келтиришдан, социалистик ўзгаришларни изчиллик билан тугаллашдан, давлатнинг мудофаа қувватини мустаҳкамлашдан, халқнинг моддий ва маданий турмуш даражасини янада юксалтиришни таъминлашдан иборат.

Хитой Коммунистик партиясининг ўз мамлакатини социалистик негизда ўзгартириш соҳасида эришган муваффақиятлари бу партия сиёсатининг, яъни меҳнаткашларнинг туб манфаатларини ифода этаётган ва бутун хитой халқи томонидан астойдил қўллаб-қувватланаётган сиёсатнинг тўғри сиёсат эканлигини янада зўр куч билан исбот этади.

Хитой Коммунистик партиясининг VIII съезди марксизм-ленинизмни ижодий тарзда янада ривожлантиришга катта ҳисса қўшди. Хитой Коммунистик партияси марксизм-ленинизмга содиқлиги билан, ўз мамлакатининг конкрет тарихий шароитларида мураккаб вазифаларни ижодий тарзда ҳал этаётганлиги туфайли ғалаба қилиб келди ва ғалаба қилмоқда. Марксизм-ленинизм абадий барҳаёт, ҳамиша голиб таълимотдир. Марксизм-ленинизм шаблон ва догматизмга асло тоқат қилолмайди, у доим ижод қилишни талаб этади. Хитой Коммунистик партиясининг хизмати шундан иборатки, у, социализм қурилишининг Хитой воқиълигига энг муносиб бўлган янги форма ва методларини топаолади.

ХКПнинг VIII съезди хитой халқи орасидаги барча ватанпарвар кучларнинг буюк жипслигини, халқ-демократик фронтида самарали ҳамкорлик қилаётган барча демократик партияларнинг бирлигини кўрсатди.

Лениннинг аҳолиси беқиёс кўп бўлган, социал шароити жуда хилма-хиллиги билан фарқ қиладиган Шарқ мамлакатларида бундан буён бўладиган революциялар шубҳасиз, ўзига хос кўп хусусиятларни келтириб чиқаради, деб башорат қилиб айтган гаплари Хитой тажрибасида яққол исботланди.

Хитой Коммунистик партияси янги, янада буюк вазифалар қўйилганлиги муносабати билан мамлакатдаги коммунистларни ўз сафларининг сафарбарлигини тинмай оширишга, омма билан алоқани мустаҳкамлашга, оммани ўргатишга ва оммадан ўрганишга чақиради.

ХКП съезди жанговар пролетар интернационализми, қардош коммунистик ва ишчи партияларнинг бузилмас дўстлиги шиори остида, тинчлик учун, миллий мустақиллик ва социал прогресс учун курашда халқаро ишчилар ҳаракатининг кучларини янада жипслаштириш шиори остида ўтди. Элликдан ортиқ қардош коммунистик ва ишчи партия вакилларининг сўзлаган нутқлари Хитой Коммунистик партиясининг интернационал алоқалари мустаҳкам эканлигини, халқаро коммунизмнинг барча кучлари ленинизм байроғи остида жипслашганликларини янада зўр куч билан кўрсатди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XX съездининг тарихий қарорлари халқаро коммунистик ҳаракатни, ишчилар ҳаракатини ва миллий-озодлик ҳаракатини янада кучайтириб юборди. Хитойнинг улуғ Коммунистик партияси, барча мамлакатлардаги коммунистик ва ишчи партиялар XX съезднинг тарихий қарорларини чуқур англаб, бу қарорларни қизғин қувватладилар.

Ишчилар синфи умумий ишининг интернационал характерда эканлиги маркча-ленинча партияларни янада маҳкам жипслаштиришни ва улар ўртасидаги дўстликни, алоқа ва ўзаро ёрдамни кучайтиришни талаб этади.

Хитой Халқ Республикаси тинчликнинг қудратли фактори бўлиб қолди. Бу республика барча тинчликсевар халқлар ва давлатлар билан биргаликда тинч-тотув яшашдан иборат ленинча идеяларнинг тантанаси учун курашмоқда, тинчлик душманларининг, янги уруш тарафдорларининг агрессив планларини очиб ташлаб, фош қилмоқда. Хитой Халқ Республикаси зўр ғайрат билан олиб бораётган ана шу мардона кураши билан барча халқлар ўртасида ва хусусан Осиё ҳамда Африка халқлари ўртасида катта обрў қозонди.

Ўртоқ Мао Цзэ-дуннинг съездда айтган қуйидаги гаплари хитой халқининг қудратли кучига чуқур ишонч билан суғорилган: «Хитой халқининг кучлари чексиз ва битмас-туганмасдир. Бундан ташқари, улуғ иттифоқчимиз — Совет Иттифоқи ва бошқа қардош мамлакатлар бизга ёрдам бермоқдалар, барча қардош партиялар ва бутун дунёда бизга хайрихоҳ бўлган ҳамма кишилар бизни қўллаб-қувватламоқдалар. Биз ўзимизни сира ҳам якка деб ҳис этаётганимиз йўқ. Шундай қилиб, биз шак-шубҳасиз, ўз мамлакатимизни қадам-бақадам индустрлашган улуғ социалистик давлатга айлантира оламиз».

Совет Иттифоқининг халқлари Хитой Халқ Республикасининг муваффақиятларини зўр эътибор билан кузатиб турибдилар. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Хитой Коммунистик партияси VIII Умумхитой съездига юборган табригида бундай дейилади: «Хитой Халқ Республикасининг тарихий ғалабалари Совет Иттифоқи меҳнаткашларини хурсанд қилмоқда ва уларнинг қалбини ўз дўсти ва биродари бўлган улуғ хитой халқи учун фахрланиш туйғулари билан тўлдирмоқда. Биз халқларимизнинг қардошларча дўстлигини жаҳон социалистик системасининг қудратини янада мустаҳкамловчи гаров деб, бутун дунёда мустаҳкам тинчликнинг гарантияси деб биламиз».

ХКП VIII съездининг бутун иши давомида «Правда»нинг миллион-миллион газетхонлари съездда қилинган докладларнинг тўла текстлари билан ва партия ҳамда давлат атоқли арбобларининг нутқлари билан танишдилар ва партия ҳамда хитой халқининг съезд давом этган кунларда ёрқин намойиш қилинган бениҳоя зўр якдиллиги ва жипслигини билиб қувондилар.

Совет халқи, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Хитой Коммунистик партияси VIII съездининг тарихий қарорлари муносабати билан хитой халқининг зўр қувонч ва ифтихор туйғуларини баҳам кўрадилар, хитойлик дўстларимизнинг буюк социалистик қурилиш ишида янгидан-янги катта ғалабаларга эришувларини чин кўнгилларидан тилайдилар.

(«ПРАВДА»нинг 29 сентябрдаги бошмақоласи).

Хитой Коммунистик партияси Марказий комитетининг пленуми

ПЕКИН, 29 сентябрь. (ТАСС). Синьхуа агентлиги хабар беради: Хитой Коммунистик партияси Умумхитой VIII съездида сайланган Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитетининг 1956 йил 28 сентябрда пленуми бўлиб ўтди.

Пленум Хитой Коммунистик партияси Марказий комитетининг раиси қилиб Мао Цзэ-дунни, ХКП Марказий Комитети раисининг ўринбосарлари қилиб Лю Шао-ци, Чжоу Энь-лай, Чжу Дэ ва Чэнь Юнни сайлади.

Пленум ХКП Марказий комитетининг бош секретари қилиб Дэн Сяо-пинни сайлади.

Пленум ХКП Марказий комитетининг Сиёсий бюросини Мао Цзэдун, Лю Шао-ци, Чжоу Энь-лай, Чжу Дэ, Чэнь Юнь, Дэн Сяо-пин, Линь Бяо, Линь Бо-цзюй, Дун Би-у, Пин Чжэнь, Ло Жун-хуань, Чэнь И, Ли Фу-чунь, Пин Дэ-хуай, Лю Бо-чэн, Хэ Лун ва Ли Сянь-няньлардан иборат қилиб сайлади.

Пленумда ХКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат қилиб қуйидагилар сайланди: Уланьфу, Чжан Вэнь-тянь, Лу Дин-и, Чэнь Бо-да, Кан Шэн ва Бо И-бо.

Пленум ХКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг доимий комитетини Мао Цзэ-дун, Лю Шао-ци, Чжоу Энь-лай, Чжу Дэ, Чэнь Юнь ва Дэн Сяо-пинлардан иборат қилиб сайлади.

Пленум ХКП Марказий Комитетининг секретариатини қуйидаги составда сайлади: Дэн Сяо-пин, Пин Чжэнь, Ван Цзя-сян, Тань Чжэнь-линь, Тань Чжэн, Хуан Кэ-чэн ва Ли Сюэ-фин.

Пленумда ХКП Марказий Комитети секретариати аъзолигига кандидат қилиб Лю Лань-тао, Ян Шан-кунь ва Ху Цяо-му сайландилар.

Пленум ХКП Марказий Комитети ҳузуридаги Партия контроли Марказий комиссияси аъзолигига: Ван Цун-у, Ван Вэй-чжоу, Ван Вэй-ган, Шуай Мин-ци, Лю Гэ-пин, Лю Си-у, Лю Лань-тао, Ли Си-ин, Ли Цу-ли, Сяо Хуа, У Гай-чжи, Гао Кэ-линь, Гао Ян, Ма Мин-фан, Чжан Дин-чэн, Дун Би-у ва Цянь Инларни сайлади.

Пленумда ХКП Марказий Комитети ҳузуридаги Партия контроли Марказий комиссияси аъзолигига кандидат қилиб Ван Хань, Лю Ци-жэнь, Ли Цзин-ин ва Гун Цзи-жун сайланди.

ХКП Марказий Комитети ҳузуридаги Партия контроли Марказий комиссиясининг секретари қилиб пленумда Дун Би-у, унинг ўринбосарлари қилиб Лю Лань-Тао, Сяо Хуа, Ван Цун-у, Цянь Ин ва Лю Си-у сайландилар.

Москва меҳнаткашлари улуғ хитой халқининг миллий байрамини нишонламоқда

Союзлар уйининг Колонна залида тантанали мажлис

Совет Иттифоқининг меҳнаткашлари Хитой Халқ Республикаси эълон қилинган куннинг 7 йиллигини улуғ хитой халқи шаънига самимий шодлик ва ифтихор туйғулари билан нишонламоқдалар.

Совет кишилари Хитойнинг кўп миллионли халқини тарихий ғалабалар билан табриклаб, унинг социализм учун, тинчлик ва халқлар ўртасидаги дўстлик учун курашида янгидан-янги муваффақиятларга эришувини тилайдилар.

Совет пойтахти меҳнаткашлари вакилларининг 28 сентябрда ўтказилган мажлиси ана шу яхши туйғу ва истакларнинг ёрқин ифодаларидан бири бўлди. Бу мажлисни Бутуниттифоқ касаба союзлари Марказий Совети, чет эллар билан маданий алоқа қилувчи Бутуниттифоқ жамияти, СССР Маданият министрлиги ўтказди. Ишчилар ва инженерлар, фан арбоблари ва ўқувчи ёшлар, СССР Олий Советининг депутатлари, министрлар, партия ва совет ходимлари Союзлар уйининг колонна залига йиғилдилар.

ХХР ва СССР давлат байроқлари билан безатилган саҳна устига совет кишиларининг фикр ва туйғуларини ифода этувчи сўзлар ёзилган эди:

Совет Иттифоқи ва Хитой Халқ Республикаси халқлари ўртасидаги бузилмас қардошларча дўстлик ва ҳамкорлик яшасин ва яшнасин!

Тантанали мажлиснинг президиумида Л. М. Каганович, А. И. Микоян, М. Г. Первухин, А. Б. Аристов, И. Ф. Тевосян ўртоқлар, Хитой Халқ Республикасининг СССРдаги муваққат ишлар вакили Чэнь Чу, жамоат арбоблари, меҳнаткашларнинг вакиллари ўтирибдилар.

Тантанали мажлисни СССР олий таълим министри В. П. Елютин қисқача кириш нутқи билан очди.

Хитой Халқ Республикаси ва Совет Иттифоқининг оркестр томонидан ижро этган Давлат гимнларининг тантанали садолари янграйди.

КПСС Марказий Комитетининг ҳамма самимий кутиб олган секретари ўртоқ А. Б. Аристов Хитой Халқ Республикасининг етти йиллиги тўғрисида доклад қилди.

Шундан кейин Хитой Халқ Республикасининг Муваққат Ишлар вакили ўртоқ Чэнь Чу нутқ сўзлади.

Мажлисдан кейин катта концерт қўйиб берилди.

ХИТОЙ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАНЛИГИНИНГ ЕТТИ ЙИЛЛИГИ ЎЗБЕКИСТОНДА БАЙРАМ ҚИЛИНМОҚДА

29 сентябрда Тошкент шаҳридаги Свердлов номли концерт залида тантанали кеча бўлди. Бу кечани Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Ўзбекистон Касаба союзлари совети, Чет эллар билан маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамияти ўтказди. Саноат корхоналари, муассасалари коллективларининг вакиллари, фан ва санъат арбоблари, ўқувчи ёшлар, СССР Олий Совети, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари залга келдилар. Кечада Тошкент шаҳар олий ўқув юртларида ўқиётган хитой студентлари ҳам қатнашдилар.

Саҳна Хитой Халқ Республикаси, СССР ва Ўзбекистон ССР давлат байроқлари билан безатилган. Чиройли қилиб ишланган транспарантларда: «Бутун дунёда тинчликнинг қудратли фактори — Совет ва Хитой халқларининг бузилмас дўстлиги ва ҳамкорлиги яшасин ва яшнасин!» деган сўзлар ёзилган.

Президиумда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. А. Муҳиддинов, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари М. А. Абдураззоқов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари А. Н. Рудин, Министрлар Совети раисининг ўринбосари ва Ўзбекистон ССР Ташқи ишлар министри Ғ. С. Султонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Х. М. Абдуллаев ва С. К. Зиёдуллаев, Ўзбекистон ССР Давлат контроли министри М. И. Йўлдошев, Ўзбекистон ССР Давлат план комиссиясининг раиси М. М. Мусахонов, Ўзбекистон ССР Маданият министрининг ўринбосари А. З. Завьялов, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси М. Т. Турсунов, Чет эллар билан маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамияти правлениесининг раиси Т. Ж. Жўраев, Хитой Халқ Республикаси қишлоқ хўжалик ходимлари делегациясининг раҳбари Юй Ци-баю, Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турган Ҳиндистон ва Индонезия делегацияларининг раҳбарлари, жамоат арбоблари, меҳнаткашларнинг вакиллари ўтирибдилар.

Тантанали кечани Ўзбекистон Касаба союзлари советининг раиси Ж. Хўжаев қисқача кириш нутқи билан очди.

Залда Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турган Хитой Халқ Республикаси қишлоқ хўжалик ходимлари, Ҳиндистон Республикаси маорифи арбоблари ва Индонезия қишлоқ хўжалик ишчилари делегацияларининг борлиги ҳақидаги хабарни кеча қатнашчилари давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Хитой Халқ Республикаси ташкил этилганлигининг етти йиллиги тўғрисида Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг секретари Р. Ғ. Ғуломов доклад қилди.

Кеча қатнашчилари хитойлик қиз, Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг студенти Чэнь Шаовэньнинг, сўнгра эса Шимолий-Ғарбий Хитой қишлоқ хўжалик илмий-текшириш институтининг директори Юй Ци-баонинг минбарда пайдо бўлишини қизғин олқишлар билан кутиб олдилар. Улар ўз сўзларида самимий кутиб олинганликлари учун Ўзбекистон меҳнаткашларига ташаккур билдирдилар. Хитой халқининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларининг ёрдами билан Хитой Халқ Республикасида социализм қурилиши ишида катта ғалабаларга эришаётганлигини қайд қилдилар. (ЎзТАГ).

ИЛҒОР ТЕРИМЧИЛАРДАН ЎРНАК ОЛИНГИЗ!

Суратда: Мирзачўл районидаги «Ленинизм» колхози 1-бригадасининг илғор теримчиси ўртоқ **А. Уринбоева.** У, кунига 130-150 килограммдан пахта тераётир.

В. Салов фотоси.

Машина билан пахта териш ҳал қилувчи аҳамиятга эга

Ҳозир далаларда иш шундай қизиб кетдики, ҳамма пахта термоқда, ҳамма тўқимачилик саноати учун энг қимматбаҳо хомашё бўлган пахтани етказиб бериш учун интилмоқда. Пахта теримида фақат қишлоқ аҳолисигина эмас, шаҳар меҳнаткашлари ҳам қатнашмоқдалар.

Бепоён далаларимизда етиштирилган мўл ҳосилни йиғиб-териб олишда пахта териш машиналарининг аҳамияти жуда катта. Бунинг учун бизнинг «Малик» совхозида 1954 йилда пахта ҳосилининг 80 проценти машина билан териб олинганлигини кўрсатиб ўтиш кифоя.

Совхознинг мен хизмат қилаётган 3-бўлимидаги ўртоқ Ҳамра Жумаев бошлиқ бригада аъзолари бу йил 85 гектар ердан 30 центнердан ҳосил олиш учун курашмоқдалар. Бизнинг механизаторлар далаларда мўл ҳосил етиштиришда ишчилар билан бир қаторда бўлдилар. Ер ҳайдаш, чигит экиш, қатор ораларини ишлаш асосан машиналар билан бажарилди. Бу билан ишчиларнинг қўл меҳнати анча енгиллаштирилди. Энди ҳосилни йиғиб олишда, меҳнат энг кўп сарф этиладиган ҳозирги даврда машиналардан фойдаланмаслик мумкинми? Шунча ҳосилни фақат қўл билан қисқа муддатда териб бўладими? Мана шуларни ҳисобга олиб, бу йил совхозимизда пахта ҳосилининг 67 проценти машиналар билан терилиши планлаштирилган. Демак, совхоздаги ҳарбир машина билан камида 50 тоннадан пахта терилиши керак. Шунинг учун бизнинг бригада механизаторлари мана шу планни амалга ошириш учун пахта терими бошлангунча ўз агрегатларини сифатли ремонт қилдилар. Далаларда машиналарнинг бетўхтов ва унумли ишлаши учун барча зарур тайёргарлик кўрилган эди.

Ўртоқ Жумаев бошлиқ бригадада машиналардан ташқари, 27 киши пахта теряпти. Бу бригада ишчилари пахта терими даврида ҳам илгаригидек ғайрат билан ишламоқдалар. Ҳар бир теримчи ўрта ҳисобда кунига 100-110 килограммга етказиб пахта теряпти. Бригада аъзолари меҳнатда шундай юқори кўрсаткичларга эришган бўлсалар ҳам, уларнинг бир кунда терган пахтаси йиллик планнинг 1-1,2 процентидан ошмас эди. Шу бригадада 4 та пахта териш машинаси ишга тушгандан кейин кескин бурилиш бўлди. Агар қўл билан бир кунда бригада бўйича 2400-3000 килограммдан пахта терилаётган бўлса, 4 та машина билан бир кунда 10-12 тонна пахта терилаётир. Битта машина кунига 100 килограмм пахта тера оладиган 36 кишининг, ёки кунига 80 килограмм пахта тера оладиган 45 кишининг хизматини бажармоқда. Шунинг учун ҳозир бу бригадада бир кунда 1-1,2 процент ўрнига, йиллик планнинг 5-6 проценти миқдорида пахта топширилаётир.

Мен бу йил мавсумда 60 тонна пахта териш мажбуриятини олиб, шу бўлимнинг 4-бригадасида хизмат қилаётган механик-ҳайдовчи Ғаффор Боқиевни социалистик мусобақага чақирган эдим. Ҳозир мен ўз мажбуриятимни бажариш учун астойдил ишлаб, кунига нормадаги 1500 килограмм ўрнига 3600 килограммдан пахта теряпман. Менинг ҳамкасабаларимдан механик-ҳайдовчи Туриш Латипов 3600, Жавод Кўчиев эса бундан ҳам ошириб пахта теряпти.

Машина билан терилган пахтанинг сифатини ёмон деб бўлмайди. Биз терган пахталарнинг сифати қўл билан терилаётган пахталардан фарқи кам. Ҳозир машина билан терилаётган пахталар тозаланмасдан, фақат қуритилиб, пахта пунктига жўнатилмоқда.

Тожибой ЖУМАЕВ,
«Малик» совхозининг механик-ҳайдовчиси.

ЮФХР ПРЕЗИДЕНТИ ИОСИП БРОЗ ТИТОНИНГ СССРДА БЎЛИШИ

ЯЛТА, 28 сентябрь. (ТАСС). Бундан аввалги кун Қримга келган Югославия Федератив Халқ Республикаси Президенти Иосип Броз Тито рафиқаси билан, ЮФХР Иттифоқ ижроия вечеси раисининг ўринбосари Александр Ранкович, Босния ва Герцеговина Халқ Республикаси Халқ скупщинасининг раиси Джуро Пуцар, ЮФХРнинг СССРдаги элчиси Велько Мичунович рафиқаси билан бугун Қримнинг Жанубий қирғоғида ўзлари учун ажратилган резиденцияларда дам олдилар.

Бугун КПСС Марказий Комитетининг биринчи секретари ва СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Н. С. Хрущев ЮФХР президенти Иосип Броз Тито шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда ЮФХР президенти Иосип Броз Тито рафиқаси билан, А. Ранкович, Д. Пуцар, ЮФХРнинг СССРдаги элчиси В. Мичунович рафиқаси билан, генерал М. Жежель ва Югославиянинг Москвадаги элчихонасининг биринчи секретари Р. Диздаревич ҳозир бўлдилар.

Зиёфатда совет томонидан Қримда дам олаётган СССР Олий Советининг Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов, Украина КП Марказий Комитетининг биринчи секретари А. И. Кириченко, КПСС Марказий Комитетининг секретари Л. И. Брежнев рафиқалари билан, КПСС Марказий Комитети ва Москва шаҳар комитетининг секретари Е. А. Фурцева, Совет Иттифоқи маршали А. А. Гречко, армия генерали И. А. Серов рафиқалари билан ва СССРнинг ЮФХР даги элчиси Н. П. Фирюбин ҳозир бўлдилар.

КПСС Марказий Комитетида Норвегия компартияси делегацияси қабул қилинди

КПСС Марказий Комитетида Хитойдан қайтишда Москвада бўлган Норвегия компартияси делегацияси билан суҳбат қилинди.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ М. А. Суслов, КПСС Марказий Комитетининг секретари П. Н. Поспелов, Норвегия компартиясининг раиси ўртоқ Эмель Левлиен, НКП Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Юст Липпе, НКП Марказий Комитети секретариатининг аъзоси ўртоқ Рандульф Далланд ҳамда НКП Киркенес округ комитетининг секретари ўртоқ Кольбьерн Гувог қатнашдилар.

Икки қардош партия вакилларининг суҳбати дўстлик ва бирбирларини тўла тушуниш руҳида ўтди.

ИНДОНЕЗИЯ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ПРЕЗИДЕНТИ СУКАРНО СОЧИДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

СОЧИ, 28 сентябрь. (ТАСС). Индонезия Республикасининг Президенти доктор Сукарно ва унинг ҳамроҳлари бугун Сочидан Хитой Халқ Республикасига бора туриб, Куйбишевга учиб кетдилар. СССР Олий Совети Президиумининг секретари А. Ф. Горкин, армия генерали М. И. Казаков, СССР Ташқи ишлар министрлиги Шарқи-Жанубий Осиё бўлимининг мудири Б. М. Волков, СССР Ташқи ишлар министрлиги Протокол бўлими мудирининг ўринбосари Б. Г. Лопатенко доктор Сукарно ва унинг йўлдошларини Совет-Хитой чегарасигача кузатиб бордилар.

СССР Олий Совети президиуми Раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов, СССРнинг Индонезиядаги элчиси Д. А. Жуков, меҳнаткашлар депутатлари Сочи шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Д. С. Васильев, КПСС шаҳар комитетининг секретари С. Г. Плетнов, шаҳар Советининг депутатлари индонезиялик меҳмонларни кузатиб қолдилар

ЭРТАГА ХИТОЙ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ТАШКИЛ ЭТИЛГАНЛИГИГА ЕТТИ ЙИЛ ТЎЛАДИ

СОЦИАЛИЗМ ҚУРАЁТГАН УЛУҒ ХИТОЙ ХАЛҚИГА ҚАРДОШЛИК САЛОМИ!

向正在建設社会主義的中國人民,致以兄弟般的敬意!

Қишлоқ хўжалиги новатори

«Коммунизм» қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш кооперативининг раиси Чжан Ши-жуй моҳир ташкилотчи бўлибгина қолмасдан, ажойиб қишлоқ хўжалиги новатори ҳамдир. У турилган қишлоқ аҳолизич жойлашган Шаньдун вилоятининг Цзимо уездига жойлашган. Бу ерда мамлакат озод қилинган дастлабки йиллардаёқ деҳқонларнинг кўпчилиги озиқ-овқат масаласида танқислик ҳис қилар эдилар.

1952 йилда Чжан Ши-жуй Цзинань шаҳридаги қишлоқ хўжалиги виставкасида бўлди; бу ерда уни И. В. Мичурин таълимотини қўлланиш натижасида ҳосилнинг анча ошганлигини кўрсатувчи экспонатлар айниқса қизиқтирди. У виставкада «Мичурин тўплами» ни сотиб олди ва уни қунт билан ўқий бошлади. Чжан Ши-жуй бир мавсумда икки марта экин экиш ерни ориқлатиб қўймасдан, аксинча унинг ҳосилдорлигини оширажагини билгач, иккинчи марта ва аралаштириб экиш системасини амалда жорий қилиш масалалари устида ўйлай бошлади.

У кооперативнинг аъзолари билан маслаҳатлашди. Лекин уларнинг кўпи «бу хом ҳаёл, бир участкада бир йилда икки марта ҳосил олиш мумкин эмас» деб ҳисоблар эдилар. Лекин Чжан Ши-жуй ўз мақсадидан қайтмади. У тажрибалар ўтказа бошлади. Хитой компартиясининг қишлоқ ячейкаси бу ишда унга ҳар тарафлама ёрдам берди.

Унинг тажрибалари муваффақиятли чиқди. Уч му ерга жўхори, қатор ораларига эса картошка экди. Ҳар бир мудан 800 цзиндан ортиқроқ маккажўхори ва 1500 цзиндан картошка олди. Шундан сўнг Чжан Ши-жуй худди ўша ерга карам экди ва ҳар бир му ердан 8 минг цзиндан ҳосил олди.

Ҳозир кооперативда аралаштириб экиш ва бошқа янги методлар кенг қўлланилмоқда. Чжан Ши-жуй ташаббуси билан қишлоқ хўжалиги тажриба лабораторияси ташкил этилди, қишлоқ хўжалиги зараркунандаларига қарши кураш, совуқ уришининг олдини олиш чоралари кўрилмоқда.

Бу тадбирларнинг амалга оширилиши натижасида ҳозир кооператив майдонининг ҳар бир единицасидан илгаригига қараганда 10 марта кўпроқ ҳосил олинмоқда; кооператив аъзоларининг фаровонлиги анча кўтарилди, деҳқонлар аҳволи тобора яхшиланиб бормоқда.

(«Китай» журналининг шу йилги апрель санидан).

«Таштекстильмаш» заводида Хитой тўқимачилик машинасозлиги саноатининг бир группа ходимлари ишлаб чиқариш практикасида бўлдилар. **Суратда:** (чапдан ўнгга) таржимон **Ли**, технолог **Джун-янь**, токарь **Дун-линь** ва токарь **Джен-чень** ўртоқларга механика цехининг старший технологи ўртоқ **В. Боромиков** (ўнгдан иккинчи) цилиндрларнинг тайёрланиши ва уларнинг тўқув станокларида тутган ўрни ҳақида сўзлаб бермоқда.

В. Салов фотоси.

Санъатингизга қойилмиз

Яқинда Тошкентда гастроль концертлари берган Синьцзян-уйғур ансамбли артистлари биз бундан 6 йил муқаддам Хитойга борганимизда бизга концертлар қўйиб берган эдилар. Уларнинг концертлари қизиқарли ўтган бўлса-да, лекин артистларнинг ижрочилик маҳоратлари унча юксак эмас эди. Тўғри, бу даврда мазкур артистлар ҳали ёш бўлиб, эндигина турли бадиий ҳаваскорлик тўгаракларига қатнашаётган эдилар. Аммо уларда санъатга бўлган қизиқиш жуда катта эди. Буни уларнинг қўшиқларни катта маҳорат билан куйлашга интилишлари яққол кўрсатиб турарди. Хитойлик санъаткорлар бизнинг берган концертларимизни жуда қизиқиш билан тинглашар, ижрочиликдаги баъзи муҳим томонларни ўрганиб олишга ҳаракат қилишар эди.

Яқинда Синьцзян вилоятидан келган ана шу ёш артистларнинг Тошкентда берган концертларида уларнинг санъат соҳасида муваффақиятга эришганликларини яққол кўриб, беҳад қувондик. Қисқа давр ичида бу ёш артистларнинг репертуари хитой халқ қўшиқлари билан бирга, Совет Иттифоқи халқлари ашула ва рақслари ҳисобига ҳам анча кенгайган. Эркин ва юксак маҳорат билан айтилаётган ёқимли қўшиқлар, енгил ва нафис бажарилаётган рақслар эътиборни ўзига тортади. Жаҳон ёшлари фестивалининг лауреати қўшиқчи Пошшақиз Эшонова, раққоса Авохон Рўзиева ва бошқа дугоналарим ижро этган номерлар ҳам ўзига хос стили ва томонлари билан ажралиб туради. Санъаткор дўстларимизнинг бу ижодий ютуқлари бизнинг севинчимизга севинч қўшди.

Биз, совет артистлари, хитой қўшиқ ва рақсларини жуда севамиз. 44 кунлик гастролимиз давомида биз у ердан кўпгина қўшиқларни ўрганиб қайтдик. Масалан, мен «Шарқ тонги» ва «Ҳамширалар» деган хитойча қўшиқларни ўрганиб, репертуаримга киритиб олдим.

Хитойлик артистлар билан ўзбек санъаткорлари ўртасидаги бу яқин алоқа икки халқ маданиятини янада чуқурроқ ўрганишда, дўстлигимизни янада мустаҳкамлашда бир-биримизга катта ёрдам бермоқда.

Хитой ва Совет Иттифоқи халқлари дўстлиги бузилмасдир!

Ноила ҲОШИМОВА,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистка.

Байрамингиз муборак

Тоғ манзараси нафис тасвир этилган сўзанани қўлимга тутар экан, Тай Мей-пн шундай деди:

— Бу арзимас сўзана дўстлигимизнинг асл тимсоли бўлсин, дугонажон!

Шанхайли тўқувчи дугонам Мей-пн тақдим этган бу совға уйимнинг ҳусни бўлиб турипти.

Суратда: Саъди **Пўлатова** Шанхайда хитойлик дўстлари орасида.

Шу йилнинг ёзида мен Совет касаба союз делегацияси составида Хитой Халқ Республикасига бориб келдим. 600 миллионли эрксевар озод хитой халқининг ҳаёти, маданияти билан танишдик.

Мана, Шанхайдаги 1-тўқувчилик фабрикаси. Фабрика ишчиларининг чеҳрасида шодлик, кўзларида қувонч аломатлари...

— Бу фабрикани, — дейди корхона директори ўртоқ Чун Жи, — маҳаллий капиталистлардан бири бундан 30 йил бурун ишга туширган экан. Бу ердаги эски дастгоҳлар қўл кучини кўп талаб қилар эди. Фабрика эгаси фойда кетидан қувиб, ишлаб чиқаришни механизациялаш ва автоматлаштиришга, тўқувчилар меҳнатини енгиллатишга заррача эътибор бермас эди. Халқ ҳокимияти ўрнатилганга қадар бу корхонада на ошхона, на ҳаммом, на бирорта ҳордиқ чиқарадиган жой топилмас эди...

У бизга «Таштекстильмаш» заводида тайёрланган автомат тўқув машиналарни, Иваново тўқимачилик комбинатидан келиб, хитой қизларини илғор тўқиш санъатига ўргатаётган тўқувчи аёлни кўрсатди...

Бу буюк мамлакат меҳнаткашларининг 7 йил ичида эришган ажойиб муваффақиятлари ҳамма ерда яққол кўзга ташланиб турибди. Буни биз Пекинда ҳам, Чанчун ва Мукденда ҳам кўрдик...

Хитойлик дўстларимизга ўз мамлакатларида социализм қуриш учун олиб бораётган курашларида катта муваффақиятлар тилаймиз.

Буюк байрамингиз муборак бўлсин, азиз дўстлар!

С. ПЎЛАТОВА,
Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати.

Умар ИМИН.

ҚЎЛ БЕРИБ КЎРИШГАНДА...

(Совет Ўзбекистонидаги қардошларимга)

Меҳрибон кўксини кенг очиб дўстлар,
Қизғин муҳаббат-ла қисишганда қўл,
Қалбимда жўш урди шодлик ғурури,
Ҳурматлаб тутганда даста-даста гул.
Безанган чоғида кўксим гул билан,
Кўнглимда сездим мен ажойиб баҳор.
Тўкишга уялиб кўздан мунчоқ ёш,
Бағримга босардим гулларни такрор.
Мен қайта-қайталаб завқу-шавқ билан
Гулларни бағримга боссамда такрор,
Кўзимга соғиниш ёшлари тўлиб,
Тизилди киприклар остига қатор.
Яноқда ялтираб кўз ёшим шучоқ
Тўхтамай томарди юзимни бўйлаб.
Кўзларим тушганда гул дасталарга
Узоқ-узоқларни кетардим ўйлаб.
Ўйласам-ўйласам, ўйлаган сари,
Ўтарди олдимдан ўтмиш бир замон.
У чоқда зулматда тўлғаниб Торим,[1]
Тянь-шань устини босганди туман.
Оналар қалбини тимдалаб алам,
Гўдаклар кўзидан аримаган ёш,
Бир бурда нон учун зору-зор қақшаб,
Йўқсуллик дардидан эгилганди бош.
Ҳокимлар қамчиси ҳаддидан ошиб,
Кулкилар ўрнига чекардик озор.
Қонталаш қиличлар қинидан чиқиб,
Одамлар бошидан ясарди мозор.
Қалбларда лахта қон, юраклар ғамгин,
Танларни қоплаган алам доғлари.
Сарғайиб юзимиз, оқариб сочлар,
Елкани босганди зулмат тоғлари.
Зулмнинг дастидан кўтарсак овоз,
Бизларга бўларди зиндонлар макон.
Жодилар остида кесилиб бошлар,
Гуноҳсиз оқарди дарё-дарё қон.
У кўҳна дунёга сигнал-бонг уриб,
Гумбурлаган чоғда тўплар овози,
Бизларни уйғотган эди у овоз —
Жаҳонга янграган Октябрь сози.
Шу янгроқ соз билан сен ҳам бизларга
Оташин саломлар йўллаган эдинг,
Зулматга қарши биз кўтарганда бош,
Қардошлик қўлингни узатган эдинг.
«...Уйғон!» деб сен айтган жўшқин қўшиқлар,
Эсимда сақланган ҳозирга қадар.
Қўлимда сен берган том-том китоблар,
Сақланур бағримда умрбод улар.
Шу буюк китобда ёзилганидек,
Ленинча йўл билан ишни бошладик,
Дард-алам юкини елкадан ташлаб,
Асорат занжирин узиб ташладик.
Тянь-шань бағридан янграган овоз
Қўшилди ғолиблар кучли тўпига.
Ғалаба байроғи тикилди кейин
Тянь-шань устига, баланд чўққига.
Бахтимиз яшнади гулдек очилиб,
Чўлимиз бўлмоқда боғу-гулистон,
Гудоклар бермоқда иқболдан дарак,
Яратдик зафардан биз қўшиқ, достон.
Бизлар ҳам саф тортиб сенинг ёнингда,
Ушладик қўлингни чамбарчас, мана,
Тинчлик байроғини баланд кўтариб,
Борамиз сен билан олдинга яна.
Кел, дўстим, мен яна қучоқлай сени,
Қардошлик бағримиз меҳрингга қонсин,
Дўстларнинг кўнглига ширин хотира,
Душманлар қалбига ўчмас доғ солсин.

1956 йил, сентябрь.
Тошкент.

Уйғурчадан **Назармат** таржимаси.

[1] Дарё номи.

Дўстлар қучоғида

Мен ўтган йили Пекинда ўрта мактабни тамомладим. Олдимда касб танлаш каби мураккаб масалалар турганда менга Совет Иттифоқидаги олий ўқув юртларидан бирида ўқишни таклиф қилишди. Бу таклиф мени бениҳоя қувонтириб юборди. Мен ўтган йили сентябрь ойида Тошкентга келдим. Мени Тошкент қишлоқ хўжалиги институтининг агрономия факультетига қабул қилишди. Мен севган касбим ипакчиликнинг асосларини чуқур ўрганишга аҳд қилдим. Бунинг учун институтда жуда катта имкониятлар бор экан.

Дастлаб мен катта қийинчиликларга дуч келдим. Ўқишга қарийб бир ойча кечикиб келдим, бунинг устига рус тилини унча яхши билмас эдим. Шунинг учун рус тили ўқитувчиси Анна Михайловна Паршина билан кўп вақтимни бирга ўтказдим. Ҳурматли ўқитувчи менинг нутқимни ўстиришга, рус тили грамматикасининг қоидаларини ўзлаштириб олишимга тинмай ғамхўрлик қилди. Мен рус тилида анча яхши гапирадиган, лекцияларни тўла тушунадиган бўлиб бормоқдаман.

Мен ботаника ва химия фанларидан анча орқада қолган эканман. Курсдош ўртоқларимга етиб олишим учун менга ўқитувчилар катта ёрдам бердилар.

Ётоқхонадаги қизлар менга меҳрибонлик билан ёрдам бераётирлар. Группамиз комсомоллари менга Галя Шепихина деган қизни бириктириб қўйишди. Ҳозир мен у билан бирга тураман. У ҳамма соҳада менга дўстона ёрдам бермоқда. Шунингдек, мен факультетимиздаги жуда кўп студентлар билан ҳам дўстлашиб кетдим. Айниқса, курсдошим Фая Мирғаниева билан жуда қалинман. Бу йил ёзда мен Фаяларникида бўлдим, унинг холаси турадиган колхозга чиқдик, ўзбекларнинг тўйида қатнашдим.

Институт жамоатчилигининг ёрдами туфайли мен 1 курсни муваффақият билан тугатдим. Ҳозир II курсда ўқишни давом эттирмоқдаман. Мен ўзимни дўстлар қучо-

ғида эркин ва қувноқ сезиб, фан асосларини эгалламоқдаман.

Ўқишни тамомлаб, улуғ мамлакатимга ипакчилик агрономи бўлиб қайтганимда тошкентлик дўстларимни ҳурмат билан эслаб, уларга хатлар ёзиб тураман.

ЧЕНЬ ШАО-ВЭНЬ,
Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг II курс студенткаси.

ХИТОЙ ХАЛҚИ СОЦИАЛИЗМ ҚУРМОҚДА

Бундан етти йил муқаддам қадимий Пекинда тантанали салютнинг замбарак садолари остида дунёда янги давлат — Хитой Халқ Республикаси вужудга келди. Бу давлатнинг туғилиши кўп йиллар мобайнида Хитой Коммунистик партияси раҳбарлиги остида мамлакатда авж олган халқ революциясининг қонуний натижасидир.

Хитойда халқ революцияси ғалаба қозониши Улуғ Октябрь социалистик революциясидан сўнг Шарқ мамлакатларидаги озодлик курашининг юксалишига ва бутун жаҳон тарихининг ривожланишига буюк таъсир кўрсатган энг катта воқиа бўлди. Хитой халқининг ғалабаси туфайли халқаро тинчлик, демократия ва социализм кучлари ғоят даражада ўсди ва мустаҳкамланди.

Хитой Халқ Республикасининг тузилиши билан Хитойда буржуа-демократик революция даври асосан тугалланди ва хитой халқи социализмга аста-секин ўта бошлади. Социализмга томон илдам қадамлар билан олға бориш учун керак бўлган заминлар яратилди. Хитой халқи социализмга томон бориш йўлида марксча-ленинча таълимотни ўз мамлакатининг конкрет тарихий шароитларига ижодий равишда тадбиқ этиш асосида Хитой Компартияси ишлаб чиққан бош йўлга амал қилмоқда. Ўтиш даврида партия тутган бош йўлнинг уч томони социалистик индустрлаш, қишлоқ хўжалигини ва кустар саноатини кооперативлаштириш, хусусий капиталистик саноат ва савдони социалистик негизда қайта қуришдан иборатдир.

Социализм қурилишининг Хитой Компартияси ишлаб чиққан программасини мамлакатнинг кенг халқ оммаси якдиллик билан кутиб олди ва уни амалга ошириш учун мисли кўрилмаган ғайрат-шижоат билан ишга киришди. Хитойда озод ва мустақил давлатга муносиб юзлаб янги завод ва фабрикалар, шахта ва электростанциялар қурилмоқда, қудратли ватан саноати барпо этилмоқда. Социалистик индустрлаш Хитойни техника қолоқлигидан халос этади, саноат, қишлоқ хўжалиги ва транспорт учун ҳозирги замон техника базасини яратиб беради. Саноат қурилиши планларида ватан оғир индустриясини барпо этишга асосий ўрин берилган. Бундай индустриянинг асослари халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1953-57 йилларга мўлжалланган биринчи беш йиллик планини бажариш давомида барпо қилинмоқда. Хитой меҳнаткашлари бу планни бажариш йўлида уч йилдан буён ишламоқдалар. Биринчи беш йилликда саккиз юзга яқин йирик саноат корхонаси қурилади. Булардан тахминан беш юзтаси беш йилликнинг охиригача ишга тушади.

Меҳнаткашлар ўртасида юксак ижодий ғайратнинг ортаётганлиги, халқ ташаббусининг кенг қулоч ёяётганлиги, ишчиларнинг оммавий мусобақалари муваффақият билан авж олаётганлиги планда кўзда тутилган кўпгина топшириқларни қайта кўриб чиқиш имкониятини беради. Саноат корхоналарининг ялпи маҳсулоти беш йилликнинг охирида эришилиши кўзда тутилган даражага шу йилнинг ўзидаёқ етажак.

Хитой ишчилар синфи илгари бошқа мамлакатлардан келтириладиган мураккаб машина ва механизмларнинг кўпгина турларини ишлаб чиқара бошлади. Бу йил ёзда хитой халқи ўз автомобилсозларининг зафарли ғалабасини нишонлади. Чанчунь автомобиль заводининг конвейеридан биринчи юк машинаси чиқди. Яқинда янги хитой бинокорлари яна битта шонли ғалабани қўлга киритдилар: ўз ватанларининг осмонида мамлакатда ишлаб чиқилган биринчи реактив самолёт парвоз қилди.

Хитой халқи социалистик индустрлашни амалга ошириш давомида кўпгина қийинчиликларга дуч келмоқда. Ўтмишнинг оғир мерослари— мамлакатда саноатнинг нотекис жойлашганлиги, техника ва хўжалик кадрларининг камчилиги, планлаштириш ҳамда корхоналарни бошқариш тажрибасининг етишмаслиги ва бошқа кўпгина ҳолатлар яққол сезилиб турипти. Бироқ Хитой меҳнаткашларининг ихтиёрида Совет Иттифоқида социалистик қурилиш тажрибаси бор, Совет Иттифоқи ва халқ демократияси мамлакатлари техника жиҳатидан уларга ёрдам бериб турииптилар. СССР ёрдами билан Хитойда 205 йирик саноат корхонаси қурилмоқда. Булар ватан индустриясининг юраги бўлажак.

Хитой Компартияси мамлакатни индустрлаш ишини ҳар тарафлама олға суриб, унинг қишлоқ хўжалигини социалистик негизда қайта қуриш каби тарихий процессга ҳам комил ишонч билан раҳбарлик қилмоқда. Хитой коммунистлари бу соҳада ғоят катта муваффақиятларга эришдилар. Хитой Компартияси деҳқонларни кооперативлаштириш тўғрисидаги ленинча идеяларга асосланиб, майда деҳқон хўжаликларини коллектив меҳнатга жалб этиш планини назарий жиҳатдан ишлаб чиқди ва амалга оширди. Бу план Хитойнинг ўзига хос шароитларини тўла ҳисобга олди. Коммунистик партия деҳқонлар оммасини хўжаликни кооперативлашган ҳолда олиб боришнинг афзалликларини тушунишга аста-секин яқинлаштириб борди. Коллектив меҳнат идеяси Хитой деҳқонларининг онгига синггандан сўнг, улар ёппасига кооперативларга кира бошладилар. Улар капиталистик йўлни қатъиян рад этиб, фаровон ва маданий ҳаётга олиб борадиган социалистик йўлни узил-кесил танлаб олдилар. Хитой қишлоғида социализм мустаҳкам мавқиларни эгаллади. 1956 йилнинг ёзига келиб мамлакатдаги барча деҳқон хонадонларининг ўндан тўққизидан кўпроғи қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш кооперативларига кирди. Шуниси диққатга сазоворки, мамлакатдаги деҳқон хўжаликларининг 62 процентдан зиёдроғи юқори (социалистик) типдаги кооперативларга кирди.

Ҳозирги пайтда Хитой Компартияси ўзининг асосий кучларини ишлаб чиқариш кооперативларини ташкилий-хўжалик жиҳатидан мустаҳкамлашга қаратмоқда. Партия деҳқоннинг кооперативда ишлаган дастлабки йилидаёқ коллектив меҳнатнинг фойдасини яққол сезадиган бўлиши учун курашмоқда. Кооператив аъзоларининг камида ўндан тўққизтаси кооперативга кирмасдан олдин оладиган даромадига қараганда кам деганда 10 процентдан кўпроқ шахсий даромад олмоғи лозим.

Хитой халқи компартия раҳбарлигида капиталистик саноатни ва савдони қайтадан қуриш каби мураккаб ишда ҳал этувчи муваффақиятларга эришди. Хусусий капиталистик корхоналарни давлат капитализми изига солиш Хитойнинг деярли барча районларида асосан тугалланди; шу билан хусусий капиталистик мулкни умумхалқ мулкига айлантириш йўлида жиддий қадам қўйилди. Хитойдаги социалистик революциянинг ўзига хос хусусияти шундаки, капиталистик эксплуатацияни тугатиш, ишлаб чиқариш воситаларига бўлган капиталистик мулкни социалистик мулк билан алмаштириш тинч йўл билан юз бермоқда.

Ишчилар синфи раҳбарлик қилаётган давлат ҳокимиятининг мустаҳкамланганлиги, социалистик экономиканинг оғишмасдан ривожланаётганлиги, миллий буржуазия иштирок этган ҳолда, ишчилар синфи билан деҳқонлар иттифоқига асосланган ягона халқ-демократик фронтининг бучаётганлиги, шунингдек Хитойга социалистик қурилишда ёрдам бераётган қудратли социализм лагерининг мавжудлиги Хитойда капиталистик эксплуатацияни тугатиш учун тинч усулларни қўлланиш имкониятини берди.

Хитой Компартияси хусусий капиталистик корхоналарни давлат капитализми корхоналарига айлантираётганда буржуазия вакилларига нисбатан уларни қайта тарбиялашга, уларни эксплуатация ҳисобига эмас, балки ўз меҳнатлари ҳисобига яшайдиган, жамият учун фойдали кишилар қилиб етиштиришга қаратилган сиёсатни юритмоқда. Капиталистларнинг хўжаликдаги, техникадаги тажрибаларида нимаики фойдали бўлса, шуларнинг ҳаммаси социализм манфаатлари учун фойдаланилмоқда ва ишлатилмоқда. Ҳозирги пайтда социалистик ўзгаришлар асосан амалга ошириб бўлинди. Хитой Компартияси Марказий Комитетининг партия Саккизинчи съездида қилинган сиёсий ҳисоботида: «Мамлакатимизда социализм билан капитализм ўртасидаги курашда «ким кимни енгади» деган масала энди ҳал этиб бўлинди», дейилади.

Хитойдаги социалистик қурилиш ўз шакллари жиҳатидан мураккаб бўлган синфий кураш вазиятида давом этмоқда. Коммунистик партия мамлакатдаги синфий кучлар нисбатини хушёрлик билан ҳисобга олиб, моҳирона ва эпчил тактика юритиб, социализм душманларининг сафларига рахна солмоқда, уларнинг фронтини торайтирмоқда, иккиланаётган кишилардан борган сари кўпрогини ўз томонига жалб этмоқда, синфий курашнинг тиғини ўтмаслаштирмоқда. Бу ҳол социализмга ўтиш шароитларини шак-шубҳасиз енгиллаштиради.

Хитой халқи ўзининг бутун кучларини социализм қурилишига сарфлаш билан бирга, халқаро майдонда тинчликни ва умумий хавфсизликни мустаҳкамлаш учун қатъий ва сабот билан курашмоқда. Хитой Халқ Республикаси Совет Иттифоқи билан ёнма-ён туриб, халқаро кескинликни юмшатиш, янги жаҳон урушининг олдини олиш учун ҳормай-толмай курашмоқда. Халқ Хитойи тинчлик манфаатлари йўлида муваффақиятли фаолият кўрсатиб, барча халқлар ўртасида юксак обрў қозонди. Империалистик доираларнинг Хитой Халқ Республикасига қарши қаратилган кирдикорлари унинг Осиё ва Узоқ Шарқда тинчликнинг мустаҳкам посбони сифатидаги халқаро мавқиларининг тобора кучайиб боришига ҳалақит бера олмайди. Хитой Халқ Республикаси мустамлакачилик ва империалистик реакцияга қарши изчил ва саботли курашчи сифатида, халқлар дўстлиги ва тотувлигининг самимий тарафдори сифатида майдонга чиқмоқда.

Бу йил Хитой Халқ Республикаси эълон қилинган кунни нишонлаш хитой халқи ўртасида Хитой Компартияси Умумхитой Саккизинчи съезди натижасида вужудга келган буюк сиёсий ва меҳнат кўтаринкилиги шароитида юз бермоқда. Съезд Коммунистик партия раҳбарлигида қилинган катта ишларга якун ясади ва хитой халқи олдига янги улуғвор вазифалар қўйди. Бу вазифалар Хитой Халқ Республикаси халқ хўжалигини ривожлантириш иккинчи беш йиллик плани юзасидан олға сурилган таклифларда ўз ифодасини топди.

Хитойни қолоқ, аграр мамлакатдан қудратли индустрлашган социалистик давлатга айлантириш вазифаси ўз миқёси жиҳатидан ғоят буюк вазифа бўлиб, хитой халқи ҳал этиши лозим бўлган энг мураккаб проблемадир. Лекин халқ Хитойи меҳнаткашларининг қалби ўз планларининг ҳаққонийлигига ишонч руҳи билан тўлиб-тошган. Улар социализм йўлидан дадиллик ва қатъият билан бормоқдалар. Хитой Компартияси Саккизинчи съездини очган ўртоқ Мао-Цзэ Дун озод хитой халқининг кучлари чексиз ва битмас-туганмаслигига ишонч билдирди. «Бундан ташқари, — деди у, — улуғ иттифоқчимиз — Совет Иттифоқи ва бошқа қардош мамлакатлар бизга ёрдам бермоқдалар. Барча қардош партиялар ва бутун дунёда бизга хайриҳоҳ бўлган ҳамма кишилар бизни қўллаб-қувватламоқдалар. Биз ўзимизни сира ҳам якка деб ҳис қилаётганимиз йўқ. Шундай қилиб, биз, шак-шубҳасиз, ўз мамлакатимизни қадамба-қадам улуғ социалистик индустрлашган давлатга айлантирамиз».

Хитой Компартияси Саккизинчи съездининг қарорлари Хитойда социалистик қурилишда буюк сафарбар этувчилик ролини ўйнайди.

Хитой халқининг тарихий ғалабалари совет кишиларини шоду-хуррам қилади, уларнинг юракларини ўз буюк дўстлари учун ифтихор ҳислари билан тўлдиради. Халқларимиз ўртасидаги пролетар интернационализми принципларига асосланган мустаҳкам дўстлик жаҳон социалистик системасининг куч-қудратини янада оширишнинг, бутун дунёда мустаҳкам тинчлик ўрнатишнинг гаровидир.

Л. ДЕЛЮСИН.

ЭРТАГА — 1 ОКТЯБРДАН БОШЛАБ ДАВЛАТ ПЕНСИЯЛАРИ ҲАҚИДАГИ ЯНГИ ҚОНУН КУЧГА КИРАДИ

Суратда: Тошкент тўқимачилик машинасозлиги заводининг кекса, пенсионер ишчилари (чапдан ўнгга) слесарь **Н. Шчугоров**, фрезеровчик **С. Царев** ва бинокор ишчи **Д. Шеравнер** ўртоқлар завод боғида ўзаро суҳбатлашиб ўтирибдилар. **В. Салов** фотоси.

Пенсионерларга янада яхшироқ хизмат кўрсатайлик

СССР Олий Совети бешинчи сессиясининг Давлат пенсиялари тўғрисидаги янги Қонуни кучга кириш арафасида турибди. 1956 йил 1 октябрдан бошлаб пенсионерларга янги тартибда давлат пенсиялари тўлана бошланади. Янги Қонуннинг кучга кириши область, шаҳар ва район социал таъминот органлари зиммасига масъулиятли вазифаларни юклайди.

Пенсия олувчиларни қайта ҳисобга олиш ишларини областимиздаги кўпгина шаҳар ҳамда район социал таъминот органларининг ходимлари катта уюшқоқлик ва ташаббускорлик билан ўтказдилар. Айниқса, Янгийўл, Чиноз, Сирдарё, Ховос, Бўстонлиқ, Олмалиқ каби район ва шаҳар социал таъминот бўлимларининг ходимлари намунали ишлаб, биринчи сентябрдаёқ пенсионерларни учётга олиш ишларини муваффақият билан тугатдилар.

Бу йил областимизда янги Қонун асосида давлат пенсиялари олувчи пенсионерларнинг сони қарийб 60 процентга кўпаяди. Шу вақтгача эски тартибда пенсия олиб келаётган 39 минг кишига биринчи октябрдан бошлаб янги Қонун асосида пенсия тўлана бошланади.

Давлат пенсиялари тўлаш ҳақидаги янги Қонун кучга киргандан сўнг областимиз бўйича пенсионерларга тўлаш учун ажратиладиган маблағнинг миқдори ўтган йилдагига қараганда икки баравар ошади. Илгари областимиз пенсионерларига тўланадиган пул миқдори бир ойда 5 ярим миллион сўмни ташкил этган бўлса, энди у 10 миллион сўмга етади. Шуни айтиш керакки, янги Қонунга биноан бундан сўнг пенсия олиш ҳуқуқига эга бўлган минглаб совет гражданлари бу ҳисобга кирмайдилар.

Чирчиқ, Оҳангарон, Олмалиқ, Бекобод, Янгийўл каби саноат шаҳарларида давлат пенсиялари учун тўланадиган маблағ 3 бараваргача ошади. Айрим пенсионерлар аввалгига нисбатан 5.6 марта ортиқ пенсия ола бошлайдилар. Масалан, Чирчиқ шаҳар қурилиш бошқармасининг собиқ ишчиси Г. И. Раж қарилиги учун авваллари 210 сўмгина пенсия олар эди. Энди у янги Қонунга биноан ҳар ойда 900 сўмга яқин пенсия олиш ҳуқуқига эга бўлади. «Средазхиммаш» заводининг темирчиси ўртоқ А. Т. Давидюкка 240 сўм ўрнига 1-октябрдан бошлаб 1200 сўм пенсия тўланади. Бўстонлиқ районидаги мармар заводининг 72 яшар кекса ишчиси Н. А. Тишин бундан сўнг 150 сўм эмас, балки 572 сўм пенсия олади. Шу районнинг кекса педагоги иккинчи группа инвалиди ўртоқ П. Чурсин эса аввалгига нисбатан 8 баравар, яъни 150 сўм ўрнига 1200 сўм пенсия олади.

1-октябрдан бошлаб пенсия олувчиларнинг сони янада кўпаяди. Чунки янги Қонунга кўра, областимизда яна 20 мингга яқин киши пенсия олиш ҳуқуқига эга бўлади. Демак, шаҳар, район социал таъминот бўлимларига ана шу муҳим иш юзасидан мурожаат қилувчилар яна ҳам ортади.

Бироқ шуни айтиш керакки, кўпгина районлардаги социал таъминот органларида ҳали ҳам бюрократизм ва қоғозбозликка хотима берилгани йўқ. Улар ўзларига ариза ва шикоят билан мурожаат қилиб келган кишиларга конкрет йўл-йўриқ кўрсатиб, уларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ўрнига «у ташкилотга бор, бу органга бор, справка олиб кел...» деб қўпол ва мужмал муомалада бўлиб келмоқдалар. Бундай ҳоллар Бўка, Юқори Чирчиқ, Қорасув ҳамда пойтахтимиздаги айрим районларнинг социал таъминот бўлимларида тез-тез учраб туради.

Янги Қонунни турмушга татбиқ қилиш ўзига хос муҳим сиёсий кампаниядир. Бу — умумхалқ, давлат аҳамиятига эга бўлган ишдир. Ана шунинг учун партия, совет ва касаба союз ташкилотлари социал таъминот бўлимлари ишларини ўз контроллиги остига олишлари, бу органдаги мавжуд камчиликларни тезроқ тугатиш учун бутун чоралар билан ёрдам қилишлари лозим.

Афсуски, баъзи районларнинг партия, совет ва касаба союз ташкилотларининг раҳбарлари бу органларга ҳали ҳам етарли эътибор бермаётирлар, уларнинг ҳаёти билан яқиндан қизиқмаётирлар. Сирдарё ҳамда Тошкент шаҳрининг айрим районларидаги раҳбар ходимлар социал таъминот органлари ишларидан ўзларини иложи борича четда тутишга ҳаракат қиладилар. Шу сабабли бу районларда пенсионерларга дурустроқ хизмат кўрсатилмаётир. Бекобод ва Марказий район таъминот бўлимларида ҳам меҳнаткашларга хизмат кўрсатиш талабга мутлақо жавоб беролмайди. Бу районларнинг социал таъминот бўлимлари тор, ноқулай, ишлаш учун мутлақо ярокcиз бўлган хоналарга жойлаштирилган.

Шуни айтиш керакки, бу ерга ҳар куни ўнлаб кишилар—ўзларининг бутун ёшлик ҳаётларини социализм қурилиши ишига бағишлаган меҳнат инвалидлари, Ватанимиз озодлиги учун олиб борилган жангларда қон тўккан Улуғ Ватан уруши инвалидлари келиб турадилар. Аммо таъминот бўлимининг ходимлари иззат-ҳурматга сазовор бўлган бу кишиларга ҳатто ўтириш учун жой ҳам таклиф этолмайдилар.

Кўпгина совет гражданлари 1-октябрдан бошлаб янги Қонунга биноан биринчи марта пенсия олиш ҳуқуқига эга бўладилар. Уларга ўзларининг меҳнат стажларини расмий равишда тасдиқлатиб олиш учун справкалар, медицина кўрсатмалари ва шу каби бошқа кўпгина ҳужжатлар зарур бўлади. Бу — турли корхоналар маъмурияти, медицина муассасалари, шунингдек архив ходимлари олдига катта вазифалар қўяди. Бу ташкилот раҳбарлари ўз устларидаги ана шу масъулиятли вазифани виждонан, ҳалоллик билан бажаришлари, бюрократизм ва қоғозбозликка қатъий хотима бериб, пенсионерларга керакли ҳужжатларни ўз вақтида тайёрлаб беришлари лозим.

Шаҳар, район социал таъминот органларининг ходимлари, шунингдек маҳаллий советларнинг доимий комиссиялари давлат пенсияси тўғрисидаги янги Қонун кучга киргандан сўнг унинг қандай амалга оширилаётганлиги устидан биргаликда контроллик қилиб боришлари, йўл қўйилган камчиликларни ўз вақтида очиб ташлашлари лозим. Ана шундагина социал таъминот бўлими ходимлари ўзларининг шарафли вазифаларини муваффақият билан адо эта оладилар. Давлат ва халқ манфаатлари шуни талаб этади.

Ҳ. ХОЛИҚОВА,
Тошкент область социал таъминот бўлимининг бошлиғи.

Кексалар иззат-ҳурматда

Темирчилик — ота касбимиз. Авлодимиз дам босиб, темир қизитиб ўтган. Бойларнинг жийронлари туёғига тақа қоқиб, камбағалларга кетмон, ўроқ ясаб келган...

Ёшим эндигина 9-10 ларга кирган эди. Отамнинг ҳувиллаган тор, қоронғи устахонасига тез-тез келиб турардим. Бечора отамнинг қурумдек қорайиб кетган озғин, хорғин юзини кўриб, ич-ичимдан ачинардим...

Кунларнинг бирида отам акам иккимизни ўз ҳузурига чақириб олиб, шундай деди: «Ўғилларим, энди мен кексайиб қолдим. Босқон уришга ҳам дармоним етмай қолди. Суякларинг қотиб, ўрнимни босадиган бўлиб қолдиларинг. Биринг дам тортиб, биринг босқон уриб, рўзғоримизни тебратиб турмасаларинг, аҳволимиз танг бўлиб қолади». Отамнинг бу гаплари бир умр эсимдан чиқмайди. Шундан кейин отам устахонага камдан-кам келадиган бўлиб қолди. Тинимсиз оғир меҳнат уни эзиб ташлаганди. Орадан кўп ўтмай, у 47 ёшида қазо қилди

1917 йилнинг чироғи ёниб, бахтимиз кулди. Отамнинг оғир қисмати бизнинг бошимизга тушмади. Ҳаётимизда янги давр бошланди... Ишсизларга иш, ошсизларга ош тегадиган замон келди.

Мана, ҳозир 25 йилдан бери Ильич номли заводда темирчи бўлиб ишлаяпман. Ёшим 56 га қадам қўйди. Аммо тетик ва бардамман. Мен ишлаётган цех кенг ва ёруғ.

Ҳовли-жойларим яхши, болаларим қувноқ. Улар мактабда ўқимоқдалар. Олаётган маошим 1100 сўмдан ҳам ошади.

Биз, кексалар, ишламасдан, роҳат-фароғатда юраверсак ҳам бўлади. Лекин шундай ажойиб Ватанда яшаб, меҳнат қилишга одатланган киши кекса бўлса ҳам, инвалид бўлса ҳам бекор ўтиришга сабри-тоқат қилмас экан. Мен ўзимдан қиёс олаётирман. Янги Қонунга кўра, мен 800 сўмга яқин давлат пенсияси олишим керак. Бу мен учун ҳам, оилам учун ҳам тўла етади. Бироқ мен севимли касбимни ташлаб кетгим келмайди. Шунинг учун ҳалибери заводдан кетиш ниятим йўқ. Кетиб нима ҳам қиламан?

Мен юқорида бахтсиз отам кечирган қора кунлар тўғрисида қисман ҳикоя қилиб бердим. Ўтмишда жафокаш меҳнаткашлар ҳаёти ана шундай оғир мусибатда ўтган.

Фақат Улуғ Октябрдан сўнггина кексалар иззат-ҳурматга сазовор бўлдилар. Энди улар партиямиз ғамхўрлиги туфайли роҳат-фароғатда яшаётирлар. Бунинг учун жонкуяр партиямизга, жонажон ҳукуматимизга минг-минг раҳмат.

Қурбон НУРМУҲАМЕДОВ,
Тошкентдаги Ильич номли заводнинг кекса ишчиси, пенсионер.

Партиямиздан миннатдорман

Жонажон Ватанимизнинг бахтсаодати учун меҳнат қилаётган ҳар бир ишчининг келажаги тўла таъминланган. У ўз келажагидан кўнгли тўқ, чунки партия ва ҳукуматимиз халқимизнинг моддий ва маданий турмушини янада яхшилашни, у тўғрида тинмай ғамхўрлик қилишни ўз фаолиятининг олий қонуни деб билади.

Мана, 14 йилдан буён Тошкентдаги «Подъёмник» заводида ишлаётирман. Завод коллективи кексалигимни ҳурмат қилиб, енгил иш билан таъминлади. Оилам билан 3 хонали квартирада истиқомат қилмоқдаман. Бизнинг мамлакатимизда кексалар ҳар томонлама иззат-ҳурмат билан қуршаб олинган.

Авваллари қарилигим учун 150 сўмгина пенсия олар эдим. 1 октябрдан бошлаб эса менга бериладиган пенсиянинг миқдори қарийб уч баравар ошади. Олаётган 700-800 сўм маошим ҳам тўла сақланади. Ҳозир 57 ёшга кирдим, энди ишламасам ҳам бўлади. Лекин ўзимни анча тетик ҳис қиламан. Шунинг учун заводдан кеттим йўқ. Хоҳишингга қарши ўзингни зўрлай олмас экансан, киши...

Ефросия АНТОНОВА,
«Подъёмник» заводининг ишчиси, пенсионерка.

Пахта териш ва тайёрлаш суръатини кескин ошириш учун курашайлик!

Илғорлар кўп пахта термоқдалар

«Сталинград» колхозининг аъзолари бу йил 780 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 36 центнердан пахта топширишга аҳд қилганлар. Колхозчиларнинг фидокорона меҳнатлари натижасида далаларда мўл ҳосил етиштирилди. Улар давлат пахта тайёрлаш планини Улуғ Октябрь революциясининг 39 йиллиги кунигача бажариш учун астойдил курашиб, йиғим-теримни уюшқоқлик билан ўтказмоқдалар.

Колхознинг Х. Ғойипов бошлиқ бригада аъзолари бу йил 67 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан пахта етиштириш мажбуриятини олганлар. Бригада аъзолари ғўза парваришини агротехника қоидаларига тўлиқ риоя қилган ҳолда ўтказганликлари туфайли ҳосил мўл бўлди. Бригада аъзолари ана шу мўл ҳосилни зўр уюшқоқлик билан йиғиб-териб олмоқдалар. Улар шу кунга қадар ҳар гектар ердан 25 центнердан пахта топширдилар, бригадада йиллик планнинг 63 проценти бажарилди. Бригаданинг С. Пўлатова, У. Қозоқбоева, М. Тўлаева каби чевар теримчилари кунига хирмонга 270-300 килограммдан «оқ олтин» топширмоқдалар. Буларнинг ҳар бири мавсумда 15 тоннадан пахта териш учун курашмоқда.

Райондаги Сталин номли колхоз аъзолари ҳам етиштирилган мўл ҳосилни тез суръат билан йиғибтериб олмоқдалар.

П. ТЎРАЕВ,
А. УРИНБОЕВ,
М. ТЎЙЧИЕВ,
Ж. САЙДАЛИЕВ.
Оржоникидзе райони.

Улуғ Октябрь шарафига

Пискент районида ҳозиргача ўндан ортиқ звено пахта тайёрлаш планини бажарди. Илғор пахтакорлар Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 39 йиллиги кунигача асосий майдонлардаги ҳосилни йиғиб-териб олиш учун мусобақани кучайтирмоқдалар.

Звенолардан кейин бригадалар пахта тайёрлаш планини шараф билан бажарганликлари тўғрисида рапорт бера бошладилар. Калинин номли колхознинг ўртоқ Кўзибой Имомов бошлиқ бригадаси 55 гектар ернинг ҳар гектаридан 21 центнердан пахта топшириб, контрактация планини тўла адо этди. Бригада аъзолари яна гектаридан 10 центнердан пахта топшириш учун курашмоқдалар. Шунингдек, Сталин номли колхознинг Таштан Гайдаров, Охунбобоев номли колхознинг Бозорбой Қўрғонбоев ўртоқлар бошлиқ бригада аъзолари ҳам Октябрь байрами шарафига мусобақалашиб, пахта тайёрлаш суръатини кун сайин ошираётганлари учун яхши натижаларга эришмоқдалар.

Районда кўпминг килограммчилар ўз мажбуриятларини улуғ байрам кунигача бажариш учун кун сайин кўпроқ ва юқори сифатли пахта теришга ҳаракат қилмоқдолар. Сталин номли колхознинг теримчиси Соҳибахон Ғуломхонова ҳозиргача 9 тонна пахта териб топширди. У, кунига 400-450 килограммдан пахта термоқда.

Терим суръати кучаймоқда

Гулистон районидаги «Красная заря» колхози аъзолари бу йил 950 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 32 центнердан ҳосил топшириш мажбуриятини олганлар. Колхоз аъзолари ғўза парваришини зўр уюшқоқлик билан юқори агротехника муддатларида ўтказганликлари учун мажбуриятга яраша мўл ҳосил етиштирилди. Ҳозир колхозчиларнинг бутун диққат ва эътибори ана шу етиштирилган мўл ҳосилнинг бир граммини ҳам нобуд қилмай, ўз вақтида йиғиб-териб олишга қаратилган.

Колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Лолахон Эрбўтаева, О. Бийтўраев, М. Абдураҳмонов каби ўртоқлар бошлиқ бригадаларида йиғим-терим айниқса яхши йўлга қўйилган. Теримчилардан Синдаров, Мусирмонова, Ҳазратқулова, Турсунова каби ўртоқлар мавсумда 5-15 минг килограммдан пахта териш мажбуриятини олганлар. Улар ўзаро социалистик мусобақа асосида ишлаб, ҳар куни 150-200 килограммдан пахта термоқдалар.

Колхоз аъзолари йиллик планни Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 39 йиллиги кунигача бажариш учун курашиб, ҳар куни 1,5-2 процент миқдорида пахта тайёрлаётирлар.

З. ХУДОЙҚУЛОВ.

Пунктлардаги нуқсонлар тезда тугатилсин

Шўралисой пахта пунктига ҳар куни пахта ортган автомашина, автокачка, бричкалар тўхтовсиз келиб туради. Айниқса, беш кунликнинг сўнгги куни пунктга транспорт сиғишмай кетади.

26 сентябрь. Кеч соат 6. Пункт майдонида автомашина, аравалар жуда кўп. Катта асфальт кўчада навбат кутаётган транспортларнинг охири кўринмайди. Пункт мудири Х. Аҳмедов билан пахта қабул қилувчи Х. Мусаев ўртоқлар шу куни колхозлардан келтирилган пахталарни тез қабул қилишни яхши ташкил этмадилар. Қабул қилувчи Мусаев жуда бепарволик билан ишлади. Пахта топшириш навбати Каганович номли колхозга келганда Мусаев: «Пахта ифлос экан, биринчи сортга қабул қилмайман, хоҳласангиз иккинчи сортга оламан» деб, ўжарлик қилди. Колхоз пахта топширувчиси ўртоқ Т. Хомидов Мусаев билан анча гапсўзга боришди. Ўртадаги тортишув натижасида пахта 3 соат қабул қилинмай тўхтаб турди. Ваҳоланки, бу пахта қуруқ, стандартга тўла мувофиқ эди. Мусаевнинг ўринсиз ўжарлиги натижасида 19 машина, 35 аравада келтирилган 50 тонна пахта қабул қилинмади. Транспорт овора бўлиб, пахтани бригада ва участкаларга олиб кетди. Пункт мудири ўртоқ Аҳмедов Мусаевнинг ножўя ҳаракатига мурosaсозлик билан қаради. Шунинг натижасида пункт аввалги кунга қараганда жуда оз миқдорда пахта қабул қилди.

Шўралисой пахта пунктида бундай ҳодиса тез-тез юз бериб турипти. Охунбобоев номли колхоздан юборилган 25,9 тонна пахтанинг ярмидан кўпи қайтарилди. Ўртоқ Мусаев ўтган йил Тельман пунктида ишлаганида ҳам ана шундай камчиликларга йўл қўйган эди. У эски одати бўйича қурғган ва биринчи сорт пахталарни тез ва тўғри қабул қилмай, колхоз транспортини сарсон қилмоқда.

Янгийўл пахта тозалаш заводининг Пахта станциясидаги пунктида ҳам тартибсизлик ҳануз тугатилгани йўқ. Яқинда транспортер бузилиб, ўз вақтида тузатиб ишга туширилмаганидан колхозлардан юборилган кўп миқдордаги пахта бир неча соат қабул қилинмади. Айниқса, 9 колхоздан юбориладиган пахтани қабул қилиш кечқурунлари узоққа чўзилаётир.

27 сентябрда Киров номли колхоздан Янгийўл пахта тозалаш заводи ҳузуридаги пунктга шофер Куртаметов бир машина биринчи сорт пахта олиб келди. Машина пункт ичида икки соат турди. Олиб борилган пахта лабораторияда анализ ҳам қилиб кўрилмади. Лаборатория ходимлари «биз бу пахтани қабул қилмаймиз» деб, яна Пахта станциясига қайтариб юбордилар. Шофер 20 километрдан ортиқ йўл босиб, Пахта станциясидаги пунктга борди. Пунктдаги қабул қилувчи ўртоқ Менгилбеков «мен машинада терилган пахтанигина қабул қиламан» деб, тайёр пахтани тортиб олишдан бош тортди. Ниҳоят, анча оворагарчиликдан кейингина пахта қабул қилинди. Пахта қабул қилиш масаласига бу хилда бюрократларча қараш натижасида Киров номли колхознинг юк машинаси Янгийўл билан Эски Тошкент қишлоғи ўртасида қатнаб, кунни кеч қилди.

Октябрь районидаги пахта қабул пунктларидаги бу нуқсонлар завод директори Андрюшин, тайёрлов бўлимининг бошлиғи Ткаченко ўртоқларга бир эмас, бир неча марта хабар қилинди. Аммо улар нуқсонларни дарҳол бартараф қилиб, колхозлардан юборилаётган пахталарни тез ва тўғри қабул қилишни уюштирмаётирлар. Аксинча улар айбдорларга нисбатан чора кўрмай, муросасозлик қилмоқдалар. Бу ҳол колхозларда кўплаб пахталар топширилмай, чўкиб қолишига сабаб бўлмоқда.

Завод раҳбарлари пунктлардаги бепарволикка қатъий барҳам беришлари керак.

Ш. КУЗАНБОЕВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

Соатлик график асосида

«XIX партсъезд» колхозида пахта терими соатлик график асосида уюштирилганлиги учун илғор теримчилар яхши натижаларга эришмоқдалар. И. Ғаниева, З. Аҳмедова, К. Қосимова, Ш. Юсупова, А. Гадаева, Т. Зуфаров каби кўпминг килограммчи теримчилар кунига 200-250 килограммдан пахта термоқдалар.

Коммунист А. Шопўлатов бошлиқ бригаданинг М. Расулева, Х. Умарова, М. Нуритдинова каби теримчилари ҳам кундалик нормаларини 2,5-3 ҳиссага етказиб бажараётирлар.

С. ЗОКИРОВ,
Янгийўл райони.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1956 ЙИЛ 29 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(Мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан
Оҳангарон	0,43	48,50
Пискент	0.69	47,57
Бўстонлиқ	0,72	43,48
Оржоникидзе	0,93	42,73
Ўртасарой	1,53	42,41
Мирзачўл	0,64	41,81
Юқори Чирчиқ	0,79	41,17
Сирдарё	1,23	39,58
Верхне-волинск	0,57	39,45
Бўка	0,46	37,69
Гулистон	0,49	37,24
Янгийўл	1,05	36,51
Чиноз	1,05	36,22
Октябрь	1,06	35,13
Оққўрғон	0,87	34,37
Урта Чирчиқ	1,26	34,11
Боёвут	0,62	33,88
Бекобод	0,20	32,38
Куйи Чирчиқ	1,00	29,26
Калинин	1,03	27,72

ОБЛАСТЬ СОВХОЗЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1956 ЙИЛ 29 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(Мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида)

Совхозлар	Бир кунда	Мавсум бошидан
6-«Кўкорол»	0,70	44,17
«Дружба»	0,39	37,43
Булганин номли	—	36,46
1-«Боёвут»	0,74	33,55
«Малик»	1,33	33,53
2-«Далварзин»	0,18	32,09
3-«Боёвут»	0,59	31,09
4-«Вревский»	0,52	30,42
4-«Боёвут»	1,12	30,24
1-«Фарҳод»	0,11	29,48
«УзССР беш йиллиги»	1,00	29,26
1-«Дарварзин»	0,24	27,27
«Оққўрғон»	0,83	26,98
Бушуев номли	0,31	19,58

Йиллик планни 15 октябргача бажарамиз

Бу йил колхозимиз аъзолари пахта ҳосилини ошириш, колхозни илғор хўжаликларга етказиб олиш учун астойдил меҳнат қилдилар. Ерни чигит экишга тайёрлашдан тортиб, то пахта пишиб етилгунга қадар бўлган барча ишлар агротехника қоидалари асосида, белгиланган муддатда юқори сифатли қилиб ўтказилди. Мўл ҳосил етиштиришимизда чигитни янги, прогрессив усулда экканлигимиз айниқса катта ёрдам берди. Колхозчилар ва механизаторлар астойдил меҳнат қилиб, пахтадан ўтган йиллардагига нисбатан анча юқори ҳосил етиштиришга ва бу ҳосилнинг эрта пишиб етилишига эришдилар.

О. Мусатоева

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти йиғим-теримга тушишдан олдин шу давр учун махсус иш плани тузиб чиқди. Бунга кўра, биз сентябрь ойида йиллик планнинг 70 процентини, 15 октябргача йиллик планни бажаришга қарор қилган эдик. Шундай қилиб Улуғ Октябрь революциясининг 39 йиллиги кунигача мажбуриятни тўла бажаришни режалаштирган эдик. Шу мақсадда барча колхозчилар пахта теришда тўла иштирок этмоқдалар. Ҳар бир киши кундалик белгиланган нормани ошириб бажариш учун курашмоқда. Биз болали аёлларнинг унумли ишлаши учун уларга қулай шароит яратиб бериш мақсадида болалар боғчалари ва ясилиларини тартибга келтирдик. Барча дала шийпонларида кўчма яслилар ташкил этдик.

З. Деҳқонбоева

Ч. Мирзахонова

Ҳозир далаларимизда 228 колхозчи, 150 ёрдамчи пахта термоқда. Буларнинг унумли ишлашини таъминлаш мақсадида барча тадбирлар амалга оширилаётир. Терилган пахталарни даланинг ўзида тортиб олиш ва уни хирмонга ташиб чиқиш уюштирилган. 10-15 теримчининг терган пахтасини бир киши хирмонга ташиб туради. Шундай қилинаётганлигидан пахта териш графиги ҳам, тайёрлаш графиги ҳам доим ошириб бажарилмоқда.

Пахта териш ва тайёрлашда Сулаймон Бухорбоев, Деҳқон Аширматов, Жўра Алимов ўртоқлар бошлиқ бригадалар намуна кўрсатиб ишламоқдалар. Сулаймон Бухорбоев бошлиқ бригада пахта тайёрлаш планини бажариш арафасида турипти. Биз илғорлар тажрибасини кенг пропаганда қилиб, умумий юксалишга эришиш тадбирларини кўрмоқдамиз. Колхознинг барча бригада ва звенолари ҳам йиллик планни яқин кунларда бажариш учун курашмоқдалар.

Колхоз бўйича ҳар куни 3,5-3,6 процентдан пахта топширишимизда кўпминг килограммчи теримчиларнинг ғайрат билан ишлаши айниқса катта роль ўйнамоқда. Ортиқ Мусатоева, Анор Фердишева, Баҳор Саидбоева, Ч. Мирзахонова, З. Деҳқонбоева, С. Саидкаримова сингари кўпминг килограммчи теримчиларимиз фидокорлик билан ишлаб, кундалик нормаларини 2-2,5 ҳиссадан бажармоқдалар. Улар сўнгги кунларда пахта териш суръатини янада кучайтириб, ҳар куни 200 килограммдан ошириб пахта теришга эришмаётирлар.

Йиғим-теримнинг дастлабки кунларида хирмонларни кўпайтириш зарурати туғилиб қолди. Агар фақат бригадалардаги катта хирмонлар билан чегараланадиган бўлсак, кўп вақт даладан пахта ташишга кетиб қолар экан. Шуни назарда тутиб, биз звеноларда ҳам қўшимча хирмонлар тайёрладик. Терилган пахта шу звено хирмонларида қуритилиб, тўғри қабул пунктига юборилмоқда.

Йиғим-терим даврида далада ишлаётганларга ўз вақтида пул ва ғалла авансларини бериб турибмиз. Колхозчилар ҳар 10 кунда бир марта даланинг ўзида пул оладилар. Яқинда биз ҳар бир килограмм терилган пахта учун колхозчиларга 25 тийиндан аванс беришга қарор қилдик. Ҳозир илғор теримчилар бир кунлик терган пахталари учун 50-60 сўмдан пул олмоқдалар. Шунингдек, колхозда пахта теришга ёрдам бераётган кишиларга ҳам ўз вақтида пул тўлаб турибмиз.

Ӧ. Фердешева

Колхозимиз пахтачиликдан ташқари ғаллачилик, чорвачилик билан ҳам шуғулланади. Чорва моллари учун қишга етарли ем-хашак тайёрлаб қўйдик. 100 гектар ерга маккажўхори экиб, шу кунгача 450 тонна силос бостирдик.

Ҳозирги вақтда барча эътибор етиштирилган мўл ҳосилни тез ва сира нобуд қилмай йиғиб-териб олиш ва уни давлатга топширишга қаратилган. Сентябрь ойи графигини муваффақиятли бажарган колхозимиз аъзолари октябрь ойида ҳам астойдил меҳнат қилиб, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 39 йиллиги кунигача барча ҳосилни тўла йиғиб-териб олиб, мажбуриятимизни ҳам шараф билан бажарамиз. Шу билан бирга, биз чорвачиликни ривожлантириш, унинг маҳсулдорлигини ошириш учун ҳам курашамиз.

Б. Фанзбоева

С. Сандраҳимова

И. ИКРОМОВ,
Юқори Чирчиқ районидаги Жамбул номли колхознинг раиси.

Сувайш масаласини тинч йўл билан ҳал қилиш учун

Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг баёноти

Жаҳондаги ҳамма мамлакатларнинг тинчликсевар жамоатчилиги сингари совет жамоатчилиги ҳам Яқин Шарқда тинчликка хавф туғилганидан ғоят ташвишланмоқда. АҚШ ҳукумати қўллаб-қувватлаётган Буюк Британия ва Франция ҳукуматлари Сувайш канали масаласида барча халқлар томонидан қораланган куч ишлатиш сиёсатини қўлланишга уринмоқдалар.

Буюк Британия ва Франция ҳукуматларининг ҳаракатлари БМТ руҳига ва Уставига хилофдир. Уларнинг ҳаракатлари барча халқларнинг манфаатларига қарама-қаршидир ҳамда барча халқлар жанжалли масалаларни куч ишлатиш йўли билан ҳал этиш уринишларига қарши чиқмоқда. Англияда жамоатчиликнинг кенг доиралари Англия ҳукуматининг хатти-ҳаракатини қораламоқда ва Сувайш масаласини тинч йўл билан ҳал этишни талаб қилмоқда. Франциядаги тинчлик тарафдорлари ҳам дўқ қилиш сиёсатидан воз кечишга ва музокаралар олиб боришга даъват этмоқдалар. Барча мамлакатларда Сувайш канали районида куч ишлатиш йўлидаги уринишларга қарши ҳаракат кучайиб бормоқда.

Ҳар қандай ҳарбий конфликт бутун дунёда тинчлик иши учун хавфлидир. Шу сабабли Буюк Британия ва Франция ҳукуматларининг ҳаракатлари барча халқларнинг тинчлигига ва хавфсизлигига таҳдид туғдирмоқда ҳамда барча халқлар дўқ қилишларга ва ультиматумларга қарши музокаралар олиб борилиши учун ғайрат билан курашишлари лозим.

Барча тинчлик дўстлари билан бирга Совет Иттифоқидаги тинчлик тарафдорлари Жаҳон Тинчлик Кенгашининг мурожаатини қизғин қўллаб-қувватлайдилар. Жаҳон Тинчлик Кенгаши бу мурожаатда ҳамма ҳукуматларни Сувайш жанжалини тинч музокаралар олиб бориш йўли билан, БМТ принципларига мувофиқ равишда ҳал этиш учун ўзларининг бутун таъсир кучларини ишлатишга даъват этди. Сувайш каналида барча мамлакатлар учун кемаларнинг бемалол қатнови Мисрнинг ажралмас суверен ҳуқуқларини ҳам, шунингдек Сувайш каналидан фойдаланувчи давлатларнинг манфаатларини ҳам ҳисобга олиб тинч йўл билан таъминланиши лозим. Сувайш масаласини чана шу хил адолатли ҳал этишгина тинчликни мустаҳкамлаш ва халқаро ҳамкорлик манфаатларига мувофиқ бўлади.

Совет Иттифоқидаги барча тинчлик тарафдорлари номидан Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитети Бирлашган Миллатлар Ташкилотини Сувайш канали тўғрисидаги масалани кўрган вақтда БМТ ташкил этилганида унга асос қилиб олинган принциплардан четга чиқмасликка ва Мисрнинг суверен ҳуқуқларига риоя қилинишини ҳам, барча давлатларга қарашли кемаларнинг каналдан бемалол ўтишини ҳам таъминлайдиган қарорлари қабул этилишига эришишга чақиради. Халқларнинг хоҳиш-иродаси билан тузилган Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ғарб давлатларининг бу Ташкилот олдидаги ўз мажбуриятларини бажаришларига эришиши лозим ва мумкин.

Сувайш масаласи тинч йўл билан ҳал этилиши лозим! Тинчликсевар совет халқи буни талаб қилади. Дунёдаги ҳамма халқлар буни талаб қилади.

ТИНЧЛИКНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ СОВЕТ КОМИТЕТИ.

СССР Маданият министрлигида

СССР Большой театрининг Лондонда бўлажак гастроллари ҳақида шу театрнинг бир группа кўзга кўринган арбобларининг яқинда «Известия» газетасида эълон қилинган хати юзасидан инглиз жамоатчилигини турли табақалари ўртасида, шунингдек инглиз матбуотида қизғин фикрлар баён қилинди.

Совет ҳукумати, СССР Маданият министрлиги, Большой театр дирекцияси номига ва шу театрнинг айрим артистларига Англиядаги турли ташкилотлардан, парламент аъзоларидан ва айрим кишилардан кўплаб мурожаатлар олинди. Англиядаги ташкилотлардан келган мурожаатлар орасида тинчликни ҳимоя қилиш Англия комитети, Англия-Совет дўстлиги жамияти, «Ковент Гарден» театри директорлари Кенгашининг хатлари бор.

Мана шу мурожаат ва хатларнинг ҳаммаси бир-бирларига бориб гастроллар бериш асосида Большой театр балетининг Лондонда ўтказишга мўлжалланган гастролларининг ўтказилишига умид билдирилади.

Инглиз матбуотида кўп фикрлар баён қилинди. Уларнинг кўпчилигида гастролларнинг ўтказилиши маъқулланади ва бу иш Англия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги маданий алоқаларни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлашда муҳим ўрин тутади, деб баҳоланади. Мана шуларнинг ҳаммаси Англия жамоатчилигининг Большой театр балетининг Лондонда гастроллар бериши учун қулай вазият яратишга чинакам интилаётганлигини кўрсатади.

Шу билан бирга, Большой театр балетининг Лондонда бўладиган гастроллари ҳақида СССР Маданият министрлигининг мурожаатига жавобан ҳукумат ташкилоти — Британия кенгаши ҳузурида СССР билан алоқа комитети қуйидаги мазмунда жавоб юборди:

«Британия кенгашининг СССР билан алоқа комитети сизнинг телеграммангиз олингандан кейин Мэйхью жанобларининг Большой театр группасининг Англияга келган вақтида унга бўладиган муносабат ҳақидаги тамомила ўринсиз хавфсирашни камайтириш имкониятига эга бўлганлигини табриклайди.

Большой театр труппаси ишонини мумкинки, бизнинг ҳомийлигимиз остида Англияга келган барча совет артистлари қандай самимият билан кутиб олинган бўлсалар у ҳам шундай кутиб олинади. Уларга тўла эҳтиром кўрсатилади ва улар Англияга келувчиларнинг ҳаммалари фойдаланаётган традицион эркинликларнинг ҳаммасидан фойдаланадилар. Биз уларнинг келишларига жуда ишонамиз».

СССР Маданият министрлиги ва Большой театр дирекцияси Буюк Британия ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасида муваффақият билан ривожланиб бораётган маданий алоқаларга ҳамма чоралар билан имкон яратиш ниятида, театрнинг балет коллективи билан маслаҳатлашиб, шу шароитда инглиз жамоатчилигининг хоҳишини қондириш мумкин деб ҳисобладилар.

Театрнинг балет труппаси гастроль бериш учун яқин кунларда Лондонга жўнайди.

Германия Федератив Республикасининг бундестаги СССР Олий Советининг таклифини қабул қилди

БОНН, 28 сентябрь. (ТАСС). Ғарбий Германиядаги ҳамма газеталар бугун хабар берадилар: кеча ГФР бундестагининг оқсоқоллар кенгаши Совет Иттифоқига парламент делегацияси юбориш тўғрисида СССР Олий Советининг таклифини Германия Федератив Республикаси бундестаги қабул қилганлигини СССР Олий Советига хабар қилиш учун бундестаг раиси Герстенмайерни бир овоздан вакил қилди. Делегациянинг состави ва қачон боришини яқин кунларда бундестаг фракциялари белгилайди.

ФАН ОЛАМИДА

Марсдаги янгилик

Марс планетаси ўз орбитаси бўйлаб ҳаракат қилиб, 10 сентябрда Ерга яқинлашди. Ана шу вақтда Марс билан Ер ўртасидаги масофа жуда ҳам қисқа бўлиб қолди, Марснинг улуғ яқинлашиши рўй берди. Бу ҳодиса ҳар 15-17 йилда такрорланиб туради.

Фақат астрономларгина эмас, балки бу соҳада мутахассис бўлмаган жуда кўп кишилар ҳам Марсга алоҳида қизиқиш билан қарайдилар. Чунки бизга қўшни бўлган бу планета кўп жиҳатдан Ерга ўхшашдир. Астрономларнинг бир қисми, шу жумладан Г. А. Тихов ва бошқалар Марсда ўсимликлар бор деб ҳисоблайдилар. Марсдаги каналлар ҳам ғоят зўр қизиқиш туғдирмоқда. Кўпгина бундай қора чизиқлар планетадаги қуруқликдан ўтиб, унинг намликка эга бўлган катта қора жойларини бир-бирига бирлаштиради.

Ҳозирги вақтда дунёдаги жуда кўп мамлакатларнинг астрономлари Марсни диққат билан ўрганмоқдалар. Совет обсерваторияларининг кузатиш программасига киритилган энг катта асбоблари ана шу планетага қаратилган. Бизнинг Харьков астрономик обсерваториямизда июнь ойининг ўрталаридан бери актив равишда кузатиш ишлари олиб борилаётир. Бу вақт ичида ажойиб ҳодисалар аниқланди. Улар киши диққатини ўзига жалб қилмоқда.

Бу йил Ерга Марснинг жанубий қутб доираси қаратилгандир. Жанубий ярим шарда ҳозир баҳор пайти. Кузатиш ишлари тамом бўлганида эса у ерда ёз бошланади. Қуёш нурлари ҳамма вақт ана шу ярим шарга тушиб, уни иситмоқда. Жуда улкан қутб телпаги (бу қутб телпаги 1956 йил июнида бир неча минг квадрат километр жойни эгаллаган ва сийрак қор қатлами, қиров ва булутлар билан қопланган эди) жуда тезлик билан кичрая бошлади. Планета устидаги қорлар эриб, булутлар тарқалиб кетди. Август ойи охирида эса қутб телпаги бутунлай кўринмай қолди. Қор эриши вақтида қутб телпагини кенг қора ҳошия ўраб олди. Бу эса сувдир, шунинг учун ҳам у қопқора жойларни ҳосил қилган. Ҳозир бу қора ҳошия янада кенгайиб, унинг чегараси жануб томонга сурилиб бораётир. Бу — Марс юзасидаги энг иссиқ жойлардан биридир.

Мен Марснинг қутб телпагига яқин жойлашган ва «денгизлар» деб аталадиган қора доғларнинг баъзибир жойлари сезиларли даражада қорая бошлаганлигини кузата олдим. Унчалик кўп бўлмаган, аммо аниқ кўринадиган ҳамда қутб телпагидан жануб томонга сурилиб бораётган булутлар пайдо бўлиб қолди.

Ғоят қизиқ бошқа бир ҳодисани ҳам кузатдим. 23 августда мен Марснинг «денгизлар» ва қуруқлик қисмининг айрим участкаларида ниҳоятда ёруғ бўлиб кўринган жойлар ҳосил бўлганлигини кўриб қолдим. Орадан кўп ўтмай, улар ўз ёруғликларини йўқотиб, яна аввалги тусга кирдилар. Кейинги 20 йил мобайнида мен Марс юзасининг жуда катта қисмини ўз ичига олган бундай ҳодисани кузатмаган эдим.

Жанубий «денгизлар» қисмидаги иккита ёруғ доғ телескопда айниқса яхши кўринди, бу ёруғ доғлар расмларда ҳам равшан чиққан.

25 августда қутб телпагини ўраб олган қора ҳошиянинг шимолий қисми жуда ёруғ бўлиб кўринди. 26 августда ана шу ёруғ чизиқ Марсни доира шаклида ўраб олди. 27 августда Москва вақти билан соат 22 дан 35 минут ўтганда ёруғ чизиқлар қоронғилашди. Фақат тухумсимон доғгина қолди, холос. Бу доғ ўз ёруғлиги жиҳатидан қутб телпагига нисбатан бироз хира эди. 28 августда ҳам у аввалги ёруғлигича тураверди, бироқ иккига бўлинди, сўнгра учинчи бир доғ пайдо бўлди. Кейинги доғнинг ёруғлиги унчалик равшан эмас эди. Баъзи доғлар оқ тусда, айримлари эса сарғишроқ бўлиб кўринди.

Ана шу доғлар хусусиятини ўрганиш юзасидан олиб борилган дастлабки кузатишлар шуни кўрсатадики, Марснинг сатҳи қор ёки қиров билан қопланган бўлса керак. Эҳтимол планетанинг ўша қисми устида ҳосил бўлаётган туман уни қоплаб олаётгандир. Бу нарса булутсимон чанглар бўлиши ҳам мумкин. Буларнинг барчаси ҳозирги вақтда Марснинг сатҳи ва атмосферасида рўй бераётган катта ўзгаришлардан дарак беради.

Совет астрономлари Марсни кузатиш натижасида катта ва қимматли материалларни тўпламоқдалар. 1956 йил ноябрь ойида Москвада СССР Фанлар академияси Астросоветининг Планеталарни ўрганиш комиссияси томонидан чақириладиган конференция очилади. Бу конференцияда олиб борилган кузатишларнинг дастлабки натижалари муҳокама қилинади ва уларни ишлаб чиқиш методикаси белгиланади.

Н. БАРАБАШОВ,
Украина ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси.
(«Огонёк» журнали, 1956 йил 38- сони).

ЯДРО ТАДҚИҚОТЛАРИ БИРЛАШГАН ИНСТИТУТИДА МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Ядро тадқиқотлари бирлашган институтининг аъзолари бўлган давлатлар мухтор вакилларининг кенгаши тугаганлиги муносабати билан 27 сентябрда совет ва чет эл журналистларининг матбуот конференцияси бўлди. Бу институт ташкил этилиши билан атом энергиясини ўрганиш ва ундан тинч мақсадларда фойдаланиш соҳасида халқаро ҳамкорликни ривожлантиришда янги давр бошлаб берилди.

Соат 19 да институтнинг конференц-залида совет ва чет эл матбуоти вакиллари, олимлар ва институт аъзоси бўлган 12 мамлакат делегацияларининг бошлиқлари тўпланди.

Институт директори профессор Д. И. Блохинцев кириш нутқида ғоят дўстона вазиятда ўтган кенгашнинг якунларини характерлаб берди. Профессор Д. И. Блохинцев кенгашда ядро тадқиқотлари бирлашган институтининг устави қабул қилинганлигини хабар этди. Бу ҳужжатда ана шу жуда катта халқаро тадқиқот ташкилотининг асосий мақсадлари ва вазифалари белгиланган. Профессор Блохинцев уставда бирлашган институтни бошқаришда ҳам, илмий-текшириш ишларида ҳам институт аъзоларининг ҳаммаси, у ёки бу мамлакатнинг қўшган моддий ҳиссасидан қатъий назар тенг ҳуқуқли эканлиги кўзда тутилади, деб таъкидлади.

Шу кунларда институт илмий кенгашининг ва молия комитетининг биринчи мажлислари ҳам бўлди. Илмий кенгаш тадқиқот ишларининг яқин беш йилга мўлжаллаб тузилган перспектив планини маъқуллади.

Профессор Блохинцевнинг атом ядроси тузилишини тобора чуқурроқ текширишга имкон берадиган янги лабораториялар ва кучли установкалар қуриш мўлжалланаётганлиги ҳақида айтган сўзлари матбуот конференцияси қатнашчиларини ғоят қизиқтирди. Илмий кенгаш тез ҳаракат қилувчи электрон машиналари бўлган назарий лаборатория учун, радиохимия лабораторияси учун бинолар, тадқиқот мақсадлари учун реактор қуриш ва, ниҳоят, уникал тадқиқот аппаратлари ишлаб чиқарадиган экспериментал завод қуриш тўғрисида қарор қабул қилди.

Д. И. Блохинцев институт аъзоси бўлган мамлакатларнинг ҳозирдаёқ лабораторияларда ишга киришган кўпгина атоқли фан арбобларининг номларини айтиб ўтди. Шу йилнинг ўзидаёқ институт чет эл олимларидан камида 50 кишини ўз ходимлари составига қабул қилади.

Бошқа давлатлар ҳам ядро тадқиқотлари бирлашган институтига аъзо бўла оладиларми, деган саволга жавобан у, бу янги халқаро илмий марказга аъзо бўлишни истаган ҳамма мамлакатлар учун институтнинг эшиклари очиқ, деб жавоб қайтарди. Турли мамлакатларнинг айрим олимлари ҳам агар буни истасалар бирлашган институтда ҳамкорлик қила оладилар. Биз ўз институтимизни жаҳондаги барча мамлакатлар олимларининг эътиборини жалб этадиган марказга айлантирмоқчимиз.

— Мен шу нарсани яна бир марта таъкидламоқчиманки, деб давом этди олим, — биз атом заррачалари физикасини ва атом ядроси физикасини ўрганганимизда ҳеч қандай яширин ишлар олиб бормаймиз; тадқиқот ишларимизнинг ҳамма натижалари матбуотда эълон қилинади ёки илмий конференцияларда маълум қилинади.

Матбуот конференциясида ҳозир бўлган мухбирлар кўп хилма-хил саволлар бердилар. Институт раҳбари бу саволларга жавоб қайтариб, институт фаолиятининг жуда муҳим томонларини ҳамда унинг ривожланиш перспективаларини ёритиб берди. Совет ва чет эл журналистлари лабораториялар билан таништирилди, уларга тадқиқот ишлари олиб бориладиган энг йирик установкалар кўрсатилди. Мухбирлар синхроциклотроннинг ва синхрофазотроннинг тузилиш процессини кўрдилар ва шу процесс билан танишдилар. (ТАСС).

ЖАҲОН КАСАБА СОЮЗЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ БОШ КЕНГАШИНИНГ VIII СЕССИЯСИ

СОФИЯ, 28 сентябрь. (ТАСС). Жаҳон Касаба Союзлари Федерацияси Бош кенгаши сессиясининг кеча кечқурунги мажлисида Луи Сайян доклади муҳокама қилина бошлади. Жаҳон Касаба Союзлари Федерацияси раисининг ўринбосари ва немис озод касаба союзлари бирлашмасининг раиси Герберт Варнке биринчи бўлиб сўзга чиқиб, Германия Федератив Республикасида герман милитаризмининг тикланишига қарши немис меҳнаткашлари томонидан олиб борилаётган кураш тўғрисида гапирди.

Габон (Француз экватор Африкаси) касаба союзлари вакили Луи Мьвой нутқидан кейин, Жаҳон касаба союзлари федерацияси раисининг ўринбосари, ВЦСПС раиси В. В. Гришинга сўз берилди.

В. В. Гришин нутқининг биринчи қисми халқаро аҳволга, шунингдек Совет Иттифоқининг муваффақиятларига бағишланди. Гришин Совет ҳукуматининг меҳнаткашлар фаровонлигини янада оширишга қаратилган тадбирларига батафсил тўхталиб ўтди.

Совет вакили сўзини давом эттириб бундай деди: Касаба союзлар ва Жаҳон касаба союзлари федерацияси халқаро кескинликни янада юмшатиш ва халқлар ўртасидаги ҳамжиҳатликни кучайтиришда катта роль ўйнай оладилар ва ўйнашлари керак.

Гришин совет касаба союзларининг ўз халқаро алоқаларини мустаҳкамлаш соҳасидаги ишларига тўхталиб ўтди. Совет касаба союзлари 1955-1956 йиллар мобайнида дунёнинг 45 мамлакатидаги 230 дан ортиқ қардош касаба союз ва ишчи делегацияларини кутиб олдилар. Шу вақт ичида СССРдан дунёнинг турли мамлакатларига 180 касаба союз делегацияси юборилди.

Совет касаба союзлари шу давр ичида, жумладан, Швеция, Норвегия, Дания, Исландия, Австрия, Бельгия, Греция, Ҳиндистондаги кўп касаба союзлар билан алоқа ўрнатдилар. Совет мамлакатидаги турли соҳалар бўйича иш олиб борувчи касаба союзларнинг Англия касаба союзлари билан алоқалари муваффақиятли суратда кучайиб бормоқда. Финляндия, Япония, Бирма, Индонезия, Чилидаги касаба союз марказлари билан алоқалар ҳам мустаҳкамланмоқда.

Нотиқ СССР ва Югославия касаба союзлари ўртасида қардошлик алоқалари тикланганлигидан мамнун эканлигини билдирди.

Аммо, — деди Гришин, — афсуски, баъзи капиталистик мамлакатлардаги касаба союзларнинг раҳбарлигида, шунингдек озод касаба союзлар халқаро конференцияси ва христиан касаба союзлари халқаро конференциясининг раҳбарлигида халқаро ҳамкорлик ишига қарши чиқаётган кучлар ҳали ҳам бор.

Ҳозирги вақтда ана шу кучларнинг айби билан касаба союзлари бир-биридан ажратиб юборилган. Бу эса тинчлик учун ва меҳнаткашларнинг ҳаётий манфаатлари учун кураш ишига катта зарар етказади.

Аммо ишчиларнинг бирлашишга зўр бериб интилаётганликлари, «совуқ муносабатлар уруши»га хотима бериш учун интилаётганликлари касаба союзларнинг ва меҳнаткашларнинг кучайиб бораётган ҳамкорлигига ҳалақит беришга уринаётган кишиларнинг беҳуда ҳаракатларига шубҳасиз, чек қўяди.

Совет вакили ишчилар синфининг бирлиги масаласига алоҳида эътибор берди. Шундай умумий проблемалар кўпки, — деди у, — барча халқаро касаба союз ташкилотлари ана шу проблемалар юзасидан биргалашиб ҳаракат қилишлари мумкин... Жаҳон касаба союзлари федерациясига кирган касаба союзлар ҳам, шунингдек озод касаба союзлар халқаро конференцияси ва христиан касаба союзлари халқаро конфедерациясига кирган касаба союзлар ҳам зўр бериб қуролланишни тўхтатиш ва бунинг натижасида бўшаб қолган маблағлардан меҳнаткашларнинг турмушини яхшилаш мақсадида фойдаланиш учун биргалашиб ҳаракат қилиш тўғрисида шубҳасиз, бамаслаҳат бир қарорга кела оладилар.

Луи Сайян Бош кенгашининг сессияси атом ва терма ядро қуролларини ишлаб чиқаришни, уларни синаш ва қўлланишни тақиқлаш учун, қуролли кучларни ва ҳарбий бюджетларни камайтириш учун, зўр бериб қуролланишни тўхтатиш натижасида бўшаб қолган маблағлардан меҳнаткашларнинг турмуш даражасини кўтариш мақсадида фойдаланиш учун турли маслакдаги касаба союзларни биргалашиб ҳаракат қилишга даъват қилувчи резолюцияни қабул қилсин, деб таклиф этган эди. Гришин бу таклифни қувватлади.

Сўнгра совет вакили айтдики, барча капиталистик мамлакатлардаги меҳнаткашларни қизиқтираётган бошқа умумий проблемалар ҳам бор. Бу проблемалар иш билан таъминлаш, иш вақтини қисқартириш, меҳнатни муҳофаза қилишни ва социал страхованиени яхшилаш, иш ҳақини ошириш масалалари ва ниҳоят ишлаб чиқаришни автоматлаштириш билан боғлиқ бўлган проблемалардир.

Гришин сўзининг охирида ишонч билдириб бундай деди: жаҳон касаба союзлари федерацияси Бош кенгашининг VIII сессияси меҳнаткашларнинг ўз манфаатлари йўлида олиб борадиган курашини янада кучайтириш учун, халқаро касаба союз ҳаракати бирлигини мустаҳкамлаш учун катта аҳамиятга эга бўлади. Пролетар интернационализми принципларига содиқ бўлган совет касаба союзлари Жаҳон касаба союзлари федерациясининг меҳнаткашларни бирлаштиришга қаратилган барча тадбирларини табриклайдилар ва қўллаб-қувватлайдилар.

Тошкент давлат циркида

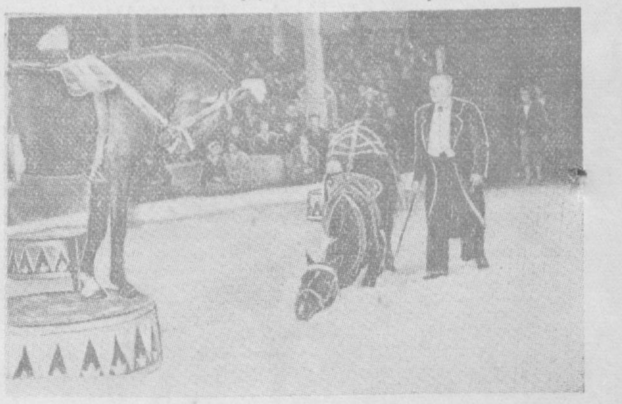

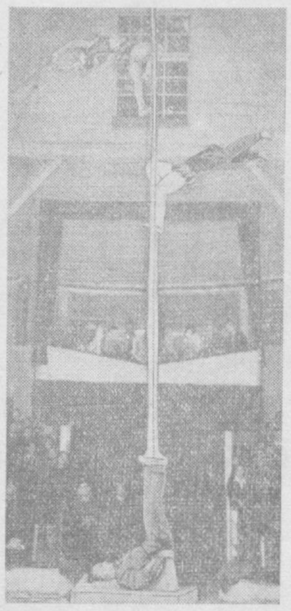

Тошкент давлат цирки қишки томошалар мавсумини бошлаб юборди. Томоша программасидаги ўйинлар актуаллиги ва қизиқарлилиги билан ажралиб туради. Улардаги сатирик ва юмористик моментлар томошабинлар эътиборини ўзига тортмоқда. Цирк томошалари программасидаги Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Павел Боровиков ўйинлари ғоят таъсирли чиққан. Унинг ҳар бир ҳаракатида сатирик элементлар яққол кўзга ташланиб туради. Артист Боровиковнинг сатираси ўз ишига масъулиятсиз қаровчи олимларни ҳам, шошқалоқ ва ношуд врачларни ҳам, оз иш қилиб кўп ҳақ олишни истовчи шахсларни ҳам кескин танқид қилади.

Артистка Вера Волкова ўргатган маймунлар ўйини ҳам томошабинларга манзур бўлди. Шунингдек артистлардан Карашкевич, Смирнов, Амвросьева, Селиванов ва бошқаларнинг томоша давомида кўрсатган турли акробатик ўйинлари катта муваффақият қозонди.

Суратларда: 1. К. С. Хурсанов ўргатган отлари билан. 2. Эквилибрист **Островскийлар** томоша кўрсатмоқдалар.

А. Палехов фотолари.

ЧЕХ ОЛИМИНИНГ ЭСДАЛИКЛАР КИТОБИ

«Туркистонда 15 йил» — чех олими Ф. Шпаланинг нашр этишга тайёрланаётган китоби шундай номланади. Автор ўз китобида 1914 йилгача Туркистонда бўлган вақтидаги эсдаликларни тасвирлайди.

Олимнинг китобини иллюстрациялаштириш учун Тошкент шаҳрининг революциядан олдинги даврига ва совет даврига оид фотографиялар керак бўлиб қолди. Чет эллар билан маданий алоқа қилувчи республика жамияти унинг илтимосини қондириб, Чехословакияга «Эски Тошкентда кўча», «Эски мусулмон мактаби», «Туялар карвони» суратлари сериясини юборди. Шунингдек, Навоий номидаги опера ва балет театри, Самарқанд манзаралари ва бошқа суратлар юборилди.

ҲИНДИСТОН МАОРИФ АРБОБЛАРИ ТОШКЕНТГА КЕЛДИЛАР

РСФСР Маориф министрлигининг таклифига мувофиқ Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Ҳиндистон Республикаси маориф арбоблари делегацияси 29 сентябрда Ўзбекистон пойтахтига келди. Делегация составида ҳинд мактаблари ва олий ўқув юртларининг ходимларидан 11 киши бор.

Тошкент аэродромида меҳмонларни Ўзбекистон ССР Маориф министрининг ўринбосарлари В. И. Карасев ва Х. Р. Рашидов, министрлик ходимлари, педагогика олий ўқув юртларининг ва мактабларнинг директорлари, ўқитувчилар кутиб олдилар.

Ҳиндистонлик меҳмонлар шу кунийёқ Ўзбекистон ССР Маориф министрлигида республика халқ маорифи ходимлари билан учрашдилар. Суҳбат вақтида делегация аъзолари Ўзбекистонда халқ маорифининг қўйилиши, педагог кадрлар тайёрлаш ишлари билан, ўзбек мактабларида она тилини, шунингдек рус тилини ва чет тилларни ўқитиш масалалари билан, ўқитиш программаси билан қизиқиб танишдилар. Сўнгра Ҳиндистон маориф арбоблари Ўзбекистон ССР Фанлар академиясида бўлдилар.

Кечқурун меҳмонлар Ўзбекистон давлат филармониясининг Я. М. Свердлов номидаги концерт залида Хитой Халқ Республикаси тузилган куннинг етти йиллигига бағишланган тантанали кечада ҳозир бўлдилар.

Делегация аъзолари Ўзбекистонда бир неча кун бўлиб, халқ маорифи ишлари билан, республиканинг маданий ҳаёти билан танишадилар. (ЎзТАГ).

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТРЛАРДА:

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТР БИНОСИДА — Алишер Навоий номли опера ва балет театрининг спектакллари — 30/IX да кундуз **Боғчасарой фонтани.**

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ИСКРА» — кундуз ва кечқурун **Ҳақиқат йўли.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — эрталаб соат 9 яримда **Оқ барақ**, қолган сеансларда **Паром.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Паром.**

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ХИВА» — **Паром.**

«ИСКРА» — **Универмаг витринаси орқасида.**

«ИСКРА» (Кафанов номли парк) — **Ганга.**

«УДАРНИК» — **Ҳақиқат йўли.**

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМЛИ ОПЕРА ВА БАЛЕТ ТЕАТРИ

Муқимий номли театр биносида

(1 ва 4-трамвай, 2-троллейбуснинг «Комсомол кўли» остановкаси)

30 сентябрда кечқурун

Лайли ва Мажнун

Спектаклда: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Ксения Давидова, Саодат Қобулова, Саттор Ярашев, Михаил Давидов, Насим Ҳошимов, С. Воҳидов**, солистлардан **С. Беньяминов, З. Самандаров** ва бошқалар қатнашадилар.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

бугун

3 бўлимда

КАТТА ТОМОШАЛАР

Томоша кундуз соат 1, 4 ва кеч 8 да бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

3-Паркент проезд, 9-уйда турувчи **Убайдулла Холмирзаевич Шодиевнинг** Паркент кўча, Дизельний проезд, 9-уйда турувчи Муҳаббат Шодиевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Куйбишев район, 3-участка халқ судида кўрилади.

Тошкент область, Оржоникидзе район, Молотов номли колхозда турувчи **Қутпи Латипованинг** Собир Ҳошимовдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ. Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва санъат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 132, Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими — 135. Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 08916. «Қизил Ўзбекистон», «Правда», Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр № 1533.